

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Oradea,
strada Teatrului 4.
Telefon: 6-70

ZSIDÓ HETILAP

Főszerkesztő
WASSERSTROM SANDORFelelős szerkesztő
LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön: Egész évre 250 Lei, félévre
130 lei, negyedévre 65 lei. Külföldön
2 Dollár, Kc. 75, P. 12, S. 19. Din. 120

Zsidók a bűnösök

*

A zsidók, a zsidók! ha ők nem lennének itt, akkor Románia tejjel-mézszel folyó ország volna. A gabona ára azonnal felszökne, mert hiszen azt nem a kereslet és kínálat világtörvénye szabályozza.

Ha a zsidók nem volnának, akkor itt ipar, kereskedelem felvirágozna, mert hiszen akkor zsidómentesen lehetne az árakat szabályozni és mégis sokat számítana, ha egymilliónyi ember nem fogyasztana.

Ha a zsidók nem volnának, akkor elözönlének a külföldi kölcsönajánlatok az országot. Hiszen minél kevesebb lakosság van egy országban, annál fizető képesebb az ország. De hiszen, akkor a francia és angol keresztények kamatmentesen adnák a keresztény románoknak a kölcsönt.

Ha a zsidók nem volnának Romániában, aranykorszak viradna erre az országra. Mint tiszta arany ugy ragyogna ennek az országnak közigazgatása. Hiszen most kizárólag zsidókból áll ebben az országban minden hivatal tisztviselői kara.

Mert hiszen az a miniszter, aki azt a sokmillió gyógyszert vásárolta — zsidó volt.

Mert hiszen az igazgató, aki meglopta a Monitorul Oficialt — zsidó volt. Aki a Casa Muncitól a nyolcvan milliócskát elvitte, az is zsidó volt. Aki azokat a bizonyos raktárakat felgyújtotta — bizonyára az is zsidó volt. Akik az állami adót elkezeltek — bizonyára zsidók voltak s aki a kölcsönt mindenáron meggátolni igyekezett, aki ennél az elsőrangú államérdeknél a haza és az ország ellen bünt bűnre halmozott a Banca Naționala kormányzója, Burileanu ur szintén zsidó.

Folytassuk tovább? Azt hisszük, fölösleges.

Ugy gondoljuk, az egész világ tudja, hogy minden bajnak a zsidók az okai ebben az országban. Hiszen ha zsidók nem volnának, akkor eltűnne itt a kapzsiság, azok az állami támogatások, melyeket bizonyos zsidó vállalkozások kaptak — azok mind az államkasszában maradnának.

Ha zsidók nem volnának itt, akkor minden tisztviselő önként hozná meg az áldozati adóját. Ha zsidók nem volnának, akkor minden állam támasza és talpköve a — tiszta erkölcs, orgiákat ülne ebben az országban.

....

Ezeket a fentrészletezett örültségeket beszélük be a parasztnak a cuzista agitátorok. Ezeket a tanokat hirdetik szerfe az

országban Codreanu — a felmentett Codreanu — és hű csatlósai.

És a szerencsétlen, koldusszegény parasztság körében terjed a méreg, terjed a mételey, mert hiszen folyton azt ordítják fülebe — mindennek a zsidók az okai. És ők, kik bűnösök, kik mindezt elkövetik, hiszen lerázzák magukról a felelősség

súlyát és szívük megkönnyebbül a félelemtől.

Mert szerintük, mindennek — a zsidók az okai. Szerintük mindenben — zsidók a bűnösök.

Ezt harsogja az antiszemita sajtó, ezt üvölti a sok agitátor. Szegény román nép, melynek ilyen „vezérei“ vannak!...

Zelea Codreanu felmentése

Zelea Codreanunak az ilfovi törvényszék által történt felmentése nagy feltűnést keltett jogászai körökben és súlyos csalódást az ország zsidóságában. Igazoltnak látszik az a feltevés, hogy az Arkangyal és a Vasgárda hívei büntetlenül követhetik el galádságaikat, mert a büntető igazságszolgáltatás sujtó karja sohasem csap le kellő eréllyel rájuk. Az ügyész belenyugodott a felmentésbe, bár Cuza-ellenes beszédet tar-

tott és országfelforgató elemnek, anarchistának nevezte a Vasgárda híveit.

A birói ítélet sem számunkra, sem a romániai zsidóság számára nem jelent meglepetést. Epen eme lapok hasábjain a Codreanu letartóztatásával kapcsolatban bátrak voltunk kifejezést adni kételkedéseinknek a Codreanuval szemben várható birói ítélettel szemben s eme aggodalmunkat teljes mértékben igazolta a felmentés.

Peszach-ellenes kampány Oroszországban

Ebben az évben is megkezdődött Oroszországban a szovjethatóságok peszachellenes kampánya. Most nem oly vehemens és nem annyira kiméletlen, mint az előbbi években, azonban lényegileg most is minden rítus megtartása ellen dolgozik. Főképpen a zsidó tömegeknek az iparba és mezőgazdaságba való beszerzése érdekében folyik a kampány.

Tekintettel arra, hogy a liszt- és kenyérfogyasztás hatóságilag szabályozva van, a zsidók a napi adagjukból takarították meg egész télen át azt a mennyiséget, mely a pászkasütéshez szükséges, inkább éheztek, de a vallás törvényeit betartják. Sok sütőde kivételes engedélyt kapott arra, hogy éjjelnappal süthessen maceszt, hogy a nagy keresletet kielégíthesse. Egy pud pászka

sütéséért 40 rubelt fizetnek a sütődéknek. — A szovjet hivatalos zsidó lapja, az „Emesz“ elhallgatja azt a gyalázatos tevékenységet, melyet az istentelenek ligája nap-mint-nap kifejt a zsidóság ellen, főképpen a rituális vérvád lanszirozásával. A moszkvai zsidóság megkezdte a pászka sütését.

Három új szó:

Megbízható!

Kiváló!

Olcsó!

A Reiter-féle

פּאָדל פּאַשטיל
főző-,ét-, tej-
és mogyorós csokoládéa satu-marei orth. rabbinátus felügyelete
mellett és דבֿכּשֿ-rel készül.פּאָדל פּאַשטיל
CACAÓBÁB דבֿכּשֿ-rel

Kérje mindenütt! Kapható mindenütt!

Megrendelhető:

ADALBERT REITER ŞI FIUL

Fabrica de Ciocolata

SATU-MARE

A Mizrachi Erdélyrészi Központjának nyilatkozata

A Mizrachi Erdélyrészi Központja 1931 március 10-iki ülésén megállapítja, hogy az ifjuság szerkesztésében megjelenő „Dárkenu“ című folyóirat a Mizrachinak nem hivatalos lapja. Legutóbb, februári számában közölt tudósítása a szatmári NIB. üléséről hemzseg a valótlan és tendenciózus állításoktól.

Az executive kijelenti ezzel kapcsolatban, hogy sem hangjával, sem tartalmával magát nem azonosítja, sőt azt élesen és felháborodva elítéli.

AZ ERDÉLYRÉSZI
MIZRACHI KÖZPONTJÁNAK
EXEKUTIVÉJE.

A „Népünk“ ujabb ajándéka olvasóinak!

Az osztatlan szeretet, mely lapunk irányában megnyilvánul, arra ösztönöz bennünket, hogy minden lehető elköves-sünk, hogy olvasóinknak mindent nyujtsunk, ami módunkban áll.

Be kell vallanunk, hogy számos előfizetőnk hátralékban van lapunk minimálisra szabott előfizetési árával. Mikor oldalszámunkat ez év január 1-én 6 oldalról nyolcra emeltük, ezt az áldozatot is vállaltuk, hogy minél jobban megfelelhessünk hivatásunknak.

Sulyos és szívós harcot kell folytat-sunk az antiszemitizmus ellen, sok gán-csoskodás és támadás ér bennünket, mikor bátran és gerincesen síkra szállunk minden igaz zsidó ügyért és a zsidó közélet purifikációjáért. Ugy érezzük, hogy nagy hivatást teljesítünk, mikor azt az ingoványt chaluci önfeláldozással igyekszünk megszüntetni, mely a zsidó közélet bizonyos részein terjeng.

Nem áll mögöttünk állami támogatás, nem áll mögöttünk anyagi erővel dolgozó zsidó közület.

Sulyos a harc, melyet folytatunk és nem kérünk egyebet, mint 250 leit évente

mely a mai sulyos gazdasági helyzetben sem jelelhet áldozatot zsidó testvéreinknek.

Csak előfizetőinkre támaszkodunk, az ő áldozat-készségük fokmérője annak, hogy megjelenésünk zavartalansága biztosított legyen.

Arra kérjük ezuttal összes előfizetőinket, kik hátralékban vannak s technikai okok miatt megbizottunk nem keresheti fel idejekorán, hogy postautalványon küldjék be a kért 250 leit.

A „Népünk“ Erdély legolcsóbb zsidó lapja!

Aki beküldi egyszerre az egész évi előfizetést, az ajándékképpen megkaphatja: 1. Leitner Zoltán „Őrsön a zsidóság frontján!“ című könyvét, vagy 2. Herzl Tivadar „Zsidó állam“ című könyvét.

Szeretett zsidó testvéreink, kedves olvasóink, arra kérünk benneteket, hogy támogassátok az előfizetések beküldésével önzetlenül dolgozó orthodox hetilapunkat.

A „NÉPÜNK“

szerkeztősége és kiadóhivatala.

Szegény Einstein

Einstein reggelire, Einstein vacsorára, felkeléskor Einstein, lefekvéskor Einstein, minden képes ujságon rikkó színekkel Einstein, az ünnepeit filmsillaggal karöltve Einstein, a tüneményes hangu operaénekesnő lábai előtt Einstein, mindenütt és mindenhol Einstein... Einstein mint boxbajnok, Einstein mint sarkkutató, Einstein mint football-tréner és végül Einstein mint indián törzsfőnök... Legutóbb mint hopiindiánus törzsfőnököt fényképezték le, fején nagy papagájtoll díszsel, gyomra alatt hat majomfarokkal és két darab diszkalppal és szá-jában az elmaradhatatlan békepipával... Így áll előttünk Einstein, mellette egy alkoholcsempész amerikai polgármester és három buta görk... Ó: Einstein...

De ha még csak a fényképezés táma-dásainak volna kitéve... De beszéltek is ezt a szegény Einstein, beszéltek folyton és mindenről. — Már nyilatkozott vallásról, erkölcsről, szovjetről, szociális probléma-ról. És sorban tovább zsidóságról, muzsikáról, halálbüntetésről jóvátételről, békéről és háborúról és mindenről ami él és lélezik. — Automata lett ez az Einstein, aki nyilatkozik mindenkinek és mindenről, felül bedobják az interwju-t, alul kijön a nyilatkozat.

Megtették már a „Szovjet Republika Barátainak Szövetsége“ alelnökévé (ugyan ki lehet az elnök?) ezzel szemben beválasztották a berlini „Vallási Középpártok Kulturális Egyesülete“ választmányi tagjai közé. — Ma beszédet tart minden pozitív vallás ellen, holnap kis „kápeliben“ tart istentiszteletet a berlini grenadierstrassei templomban. — A Berliner Tageblatt megesketi, mint a halálbüntetés hívét, ezzel szemben a lebergi kommunisták kivégzéséhez Einstein küld szolgálatkészen tiltakozást... Mindent nyilatkozik, mindenhez hozzászól, mindenről véleménye van, mindent tud és mindent jobban tud... Ez az Einstein, ez a zsidó...

Felháborodik a jóizlés és undort érez a tisztességes gondolkodás mikor ezt a vásári zajt, ezt a cirkuszi bohózatot látja zajlani ennek a nagy és tiszta férfiúnak nevével kapcsolatban és a zsidóellenes sajtó kárörömmel regisztrálja ezt az Einstein körüli reklámhajtást és üvöltve mutat rá: Nézzétek ezt a zsidó Einstein... Aki a tudományát és világhírnevét ily reklám-célokra használja fel... Tudományról beszél és ujságpropaganda lesz belőle, relativitástról elmélkedik és moziparódiát üz magából, megdönti a tudomány eddigi osz-

lopait és operettdivákkal kacérkodik... Ez Einstein...

Igy lesz Einstein a nagy tudós, a tudomány felkent és hivatott papja a vásári kóklerekedés szenvedő vértanúja s így lesz célpontja az antiszemita támadásoknak...

Mindezt pedig a rekrámhajtászó üzletek, a világsajtó élelmesei követik el Einstein ellen, aki amilyen nagy tudós, olyan naiv ember is és nem veszi észre, hogy visszaélnék azzal a névvel és korszakalkotó teóriával mellyel az ő neve összeforrott.

AZ ÉN ROVATOM

Peszach előtti gondolatok

Itt-ott még hó fedi a háztetőket, van nap, amikor még keményen süvölt az északi szél, nem akar sehogyse felmelegedni, de a kalendárium március közepe felé baktat a napok fordulónak végtelenségében s három hét távlatából előkörvonaladzanak a Peszach napjai, helyesebben: egyelőre csak a Peszach gondjai...

A kicsi zsidó egzisztenciák számára mindig küzdelem volt, mindig sulyos gond volt a Peszach, a békében is verejtékes aggodalommal ültek ki a sápadt homlokokra a Peszach-al járó többletkiadások, ruházkodások (cipő, új ruha, kalap a gyermekeknek, pászka stb. stb.) gondjai és aggodalmi. De ez az esztendő minden eddigi gondot és szorongó félelmet felül-mul, az idei Peszach nagy megpróbáltatás elé fogja állítani a nincstelen zsidó tömegeket.

Még a pászka gondja a legkevesebb talán, hiszen például a nagyváradi orth. hitközség belátva a sulyos viszonyokat, azt határozta el, hogy ebben az évben nem akar profitálni a pászkasütésből (más években nagyon szépen hozott a hitközség pénztárába) és a pászkat a jobbmóduak részére 30-36 leiert, kevésbé tehetősek számára 16 leiert, szűkölködők számára pedig teljesen ingyen fogja adni. Hiszem és remélem, hogy Erdély és a Regát zsidó hitközségei e példa után indulva, szintén a legmérsékeltebb áron fogják adni a pászkat s legalább ebben megkönnyítik a zsidó proletárok küzdelmeit.

De mit csináljon az a szegény zsidó, akit 6-8 gyermekkel áldott meg a sors? Tegyük fel, hogy a legidősebb 12 éves és a legfiatalabb 3 éves és most Peszachra

mindnek kell ruha, cipő, kalap, egy kis fehérnemű. Mit csináljon ez a szegény, szerencsétlen, a napok küzdelmeiben és kilátástalanságában meggyötört és a jövőt remegő bizonytalan sorsu, máról-holnapra tengődő zsidó ember? Pedig a gyermek nagy zsarnok, az nem ismeri a lehetetlent, az nem akar tudni a nincsről, az egy ígét ismer és azt hajtogatja könyörtelenül, gyermeki tudatlansága szörnyű következettségével: *muszáj, muszáj...*

Még pár évvel ezelőtt is, ha Peszach ünnepe alatt a templomba mentem, egész gyermekereget láttam új ruhában, új kalappal és új cipőben, tavaly már nagyon lepadt az új cipősök száma és félek, hogy az idén alig fogok látni egyet-kettőt, azokat is kis hitvány olcsó holmikban...

Igy érzi meg az ártatlan gyermek is a mai napok szerencsétlenségét, így rögződik tudatába a *nincsen* és *nem lehet* fogalma s így tünik el gyermekszájáról a gondtalanság mosolya és így válnak a zsidó gyermekekből koravén, zárkózott egyéniségek. Így halkul el nevetésük, csengő kacagásuk és lesz belőle a gettó, fáradt, fanyar, kétkedő ajkvonaglása...

Ez ellen — bizony — nem tudunk tenni semmit, a vallásos zsidó számára pedig még mindig fenmarad a bizalom, remény és szilárd Istenbe vetett hit. Bizony mondom, ez ma az egyedüli mentővára a zsidóság széles nagy tömegeinek. Ebben a gondolatkörben, ezzel a bizakodással és hittel remegik zsidó egzisztenciák a szabadság ünnepének közeledését.

Myb.

HETI GLOSSZÁK

Magyarnak Pécs, németnek Bécs

Eddig mindig úgy tudtuk, hogy ez csak a zsebórákra vonatkozik. — Néhai Schönwald Imre, pécsi órás és ékszerész hirdette így évtizedeken keresztül portékáját. Ez a tétel most újra aktuális lett, sajnos, reánk zsidókra fájdalmasan aktuális. A zsidóveréssel kapcsolatban eddig legfeljebb a budapesti Pázmány Péter egyetemet hallottuk, most megismerkedtünk Péccsel is, ugyanakkor a pécsi diákok bécsi kollegái is kitüntették magukat a zsidóverés terén. Tempora mutantur... idők változása, eddig csak a zsebórák terén volt fontos, hogy a magyarnak Pécs, németnek Bécs, most már a zsidóverés szempontjából... Idők jele, amit órával mérnek... esetleg a Schönwald-féle órákkal, amelyek mottója, mint számtalanszor volt alkalmam ismételni: Magyarnak Pécs, németnek Bécs...

Omnia vincit Amor,

a szerelem mindent legyőz, tartották őseink s hogy ez a mondás mennyire igaz, bizonyítja az elmúlt hetek budapesti szenzációja, hogy Bethlen miniszterelnök fia elvette néh. Viola Miksa zsidó újságíró leányát, Viola Magdát. Végre akadt Magyarországon egy akarat, mely a nagy *Akarattal*, Bethlen István gróf akaratával szembe mert és tudott helyezkedni. Mi megértjük Bethlen István gróf apai érzelmeinek averzióját e házassággal szemben, aminthogy hasonló esetben együtt szomorkodnánk Lyon rabbi-val, akinek leányát — mindegy akár a szinpadon, akár az életben, hiszen aszinpád is csak az életet kopirozza — egy arisztokrata venné el. Lyon rabbi is arisztokrata, aki büszke középkori nagy talmud-kodifikátor őseire vagy ókori babyloniai exilarcha patricius elődeire, mint amilyen joggal büszke lehet a mai Bethlen István gróf, vitéz iktári Bethlen Gábor erdélyi fejedelem önagságára. És az sincs kizárva, hogy Viola Magda ereiben nem-e folyik a fentebb említett közép- és ókori arisztokraták vére-ből egy cseppnyi?...

Ha vevőkört akar,

hirdessen a „NÉPÜNK“-ben!

Riport a nagyváradai zsidó kórházzról

I.

Megalakult végre a Kórház Támogató Egyesület s ha minden úgy sikerül, ahogy azt az Akarók elképzelték, úgy ennek a nagymultu intézménynek jövője, emberi számítás szerint, biztosítva van. Beszéljünk tehát a mi egyik legkedvesebb szívügyünkről, a nagyváradai zsidó kórházzról... Eddig nem irtunk róla, mert nekünk nem az volt a fontos, hogy miképpen és hogyan fog megalakulni a Kórház Támogató Egyesület, hanem az, hogy megalakuljon és emberi feladatát a ma szűkre szabott lehetőségen belül teljesíteni tudja. A Kórház Támogató Egyesület most már megvan, most bemutatjuk olvasóinknak, hogy mi is az az intézmény, amelyet a zsidótársadalom lelkiismerete a pusztulás és a katasztrófák eme napjaiban nem hagyott a züllés útjára jutni, hanem erős kézzel karolt fel és a jövőjét biztosítani igyekszik.

Mindenekelőtt rövidke kis történelmi visszapillantást: 1856-ban az akkori Chewra Kadisa vezetősége egy kis ugynevezett „hekdes” kórházat létesített, természetesen a majdnem 100 év előtti primitív berendezéssel és felszereléssel s ez a 7 ágyból álló kis kóroda 1905-ben rendes kórházzá fejlődött s áldásos működését egy negyed évszázadon keresztül folytatta egész 1929-ig, amikor is a mai Chewra vezetősége a Nagyváradról elszármazott Herschkovits Albert newyorki zsidó mecénás fejedelmi adományából megépítette a kórház emeleti részét, kibővítette a kórházat szüldével és tökéletesítette a mai kor követelményeinek nem mindenben megfelelő kórházi felszereléseket és berendezéseket.

Most lássunk egy pár számadatot: A kórház állandó beteglétszáma 75—80 beteg, ez évente 28,000 betegnapnak felel meg, amelyből a Chewra Kadisa *felekezeti-különbség nélkül* mintegy 12,300 betegnapot teljesen ingyen, minden ellenszolgáltatás nélkül gyógykezel, ápol és táplál, ez 1923 óta évente körülbelül 600,000 lei deficitet jelent a kórház budgetjében, tehát 8 év óta 4.800,000 leit. Ez a hatalmas összeg, továbbá az 1928—29. évad építkezései, a szüldé berendezése (ágyak, szüldőszoba, szülészeti műszerek), valamint az egész

kórház és az Aggok Háza központi fűtéssel való ellátása a Chewra Kadisa anyagi erejét teljesen kimerítette.

Az elmúlt imperiumban, a magyar kormány minden negyedévben pontosan kifizette a Chewrának az országos betegápolási pótadó terhére a kórházban ingyenesen ápolott betegek után az ápolási díjakat. Ezt a román kormány csak 1923-ig teljesítette, ettől kezdve azonban elmaradtak a segélyek, illetve a kórházat jogosan megillető betegápolást díjak s így következtek be a kórház anyagi gondjai.

Szeretném, ha a szilágysági, szatmári, helső-erdélyi és regáti hittestvéreink eljárnának Nagyváradra és megnéznék ennek a halálraítelt városnak ezt az életet és élniakarást szimbolizáló intézményét... Jöjjetek ide zsidók, Románia valamennyi részéből és nézzétek ez a csodaintézményt, amelynek falai mögött száműzve van minden politika, ahol nincs se chassidizmus, se cionizmus, se gabella-örvény, semmi a világon. Egyetlen egy politika uralja csak ezt a gyönyörű épületet: a szeretet, a gyógyítás, a tudás politikája. És még valami: a tisztaság politikája. Minden hófehérre festve és zománcozva, kilincsek, ablakok, ajtók, padlók, ágyak, szekrények valami különös és az első pillanatban szinte hihetetlennek látszó fehérséget és tisztaságot sugarnak a szem felé... Ez a megértő

אמדה כשר

Restaurant

Oradea, Zöldfa-ucca 10

GROSZ

Timișoara, Lloyd-sor 8

Utazóknak 10% engedmény.

TAVASZI RUHÁIT, KABÁTJÁT, TRENCH-COAT-JÁT máris tisztítsassa ki, vagy festesse át

VÉGH-nél

Bémer-tér 2.

TELEFON 2-17.

Liliom-utca 5.

Izrael és Juda

Irtta: SALOM ASCH

IV.

— Honnan tudod azt, hogy én nemet fogok mondani? — válaszolja végre Michiah.

— Annál jobb, hogy végre hallgatsz okos szóra. Már eleget veszekedtél. Most már végre békét köthetsz.

— És Simeoni a kezeit dörzsöli.

— Szép idő van ma, nem?

— És mindjárt erre:

— Végy talán egy fazekat és dobd azt a királyok előtt a földre. Annak jeléül, hogy Aramot széjjel fogják morzsolni. Mert tudod, a vaskürtökkel való hasonlatot már Zidkiah alkalmazta. Megérkeztek a város elé.

— Más ruhát kell neked előteremteni — mondja Simeoni. — Ebben a viseletben mégsem léphetsz a királyok elé.

A trombiták ismét a város kapuja elé hívják a népet. A trónokat ismét felállították és a királyok ismét ott ülnek fegyverzetükben és koronával fejükön. A próféták a királyok előtt állanak. Az egész hadsereg összegyűlt, a lovak a hadiszekerek elé fogva, a tevék és az öszvérek sem hiányoznak. És az öszvérek a zsákmány részére zsákokkal megrakottan. Dávid arany vértetei csillognak és a trombiták harsognak. És az asszonyok, gyermekeikkel karjaikon eljöttek, hogy férjeiket kísérik, kik a hadba vonulnak. És most Michiaht a király elé vezetik.

Még vad erdei ruháját viseli. Hajában még falevelek szorulnak és szakállja is még egész torzonborz.

Az egész nép fölemelé fejét és hallgat, sóváran, hogy jóslatait hallhassa.

Simeoni tanácsát nem fogadta meg. Nem tart fazekat kezében.

— És Zidkiah ben Kenanja vaskürtjeivel odaáll és ránéz.

— És Josafat király szól hozzá:

— Mi volt Isten szava hozzád?

— Menj Josafathoz Juda királyához és Ahabhoz Izrael királyához, Samaria város kapuja elé és mondd nekik: Vonuljatok Ramath-Gilead ellen. Én Aramot kezei közé akarom adni.

— Üdv! — kiáltja a nép, mint egy ember.

— És Zidkiah egy pillantással a magasba s aztán lenéz és mondja:

— Ejnye, ez nem volt hazugság.

— Nem, ez nem volt hazugság: A hang hozzád szólt és épen úgy a társaiddnak, hogy a nép elcsábíttassék, mely itt áll, mint eltévedt báránycsapat, kiknek nincs pásztor.

— Mit mond? kérdi Juda király.

— És én esedeztem Istenhez: Miért csábítod pásztoraidat? És Isten válaszolta:

— Nem *ők* népem pásztorai.

A próféta kiált és a királyokra mutat.

— Nem megmondtam neked mindjárt, hogy nem jó, hogy dolgunk legyen vele és hogy egyetlen barátságos szót sem fog száján kiejteni?

— Látom Istent trónján ülni és tőle

vezetőségen kívül a jelenlegi igazgató-főorvos, a már-már legendáshírű *dr Molnár Vilmos* érdeme, aki addig nem nyugodott és kért, kapacitált, követelt, míg a kórház ezt a ragyogó fehérséget meg nem kapta, ugyanarra, hogy ebben (s még sok más tekintetben, melyről később lesz szó) a kórház a világvárosi luxus-szanatóriumok berendezését is felülmulja.

Folytassuk tovább a zsidó szív és zsidó-ézés csodáinak, a nagyváradai zsidó Kórháznak meséjét... Itt van a belgyógyász, amelynek *dr Molnár* igazgató-főorvos és kiváló munkatársai, az aranyos kedélyű, csupaszív *dr Deutsch Elemér*, a nagyváradai zsidótársadalom dédelgetett és becézett „Icu“-ja és *dr Némethi Sándor*, a melegszívű, komoly professzoros kinézésű orvosok a vezetői. Elsősorban emberek ők, megértő, a szenvedésekkel és fájdalmakkal együttérző hús és vérből való emberek és mindenekfelett zsidók, akik a legodaadóbb kötelességudással, éjt-napot egybetevő példás szorgalommal és — nem utolsó sorban — tudással enyhítik a szenvedések és betegségek kínjait.

S itt van a sebészet, melynek *dr Fischer Imre*, a biztos szemű és briliáns kezű főorvos a vezetője. S most valami hihetetlen

jobbra és balra az angyalok. Tanácskoznak hogy kibeszélje rá Ahabot, hogy Ramath-Gilead ellen vonuljon. Az egyik így mondja, a másik úgy; ekkor előlép a sátán és mondja: Én megteszem! És Isten kérdi tőle: Mivel? És ő válaszolja: Hamis jóslatokat adok majd szájukba. Én majd vaskürtökkel, ekékkal és kaszákkal küldöm őket Ahabhoz. Majd csalfa hasonlatokat fogok szájukba adni és hamis szavakat kölcsönözni. Erre azt mondja neki Isten: Menj oda és tedd azt!

— Te vagy tehát az igazi próféta? És ezt mind láttad és hallottad? Mi? a sátántól félrevezetett bolondok vagyunk és te Istentől küldöttél? Oh be hazug! Te árulója Izraelnek! Az nem esik jól, hogy a zsidók egymás közt békét csináltak? Mi? És hogy talán meghódítsák Ramath-Gileadot, nem jogos előttem? Mi?

Zidkiah ránéz.

— És Ahab int a városörnek, Michiahra mutat és mondja:

— Vedd ezt itt és dobd a verembe! Adj neki kenyeret és vizet, míg mi szerencsésen hazaférünk.

Megfogták, megkötötték kezeit és ledobták a verembe.

— És a harsonák zúgtak és a nép háboruba indult. A városokba csak az öregek, asszonyok és gyerekek maradtak vissza.

Néhány hét múlva már jöttek az első menekültek vissza a városba. Belopóztak, felkeresték övéiket és elbújtak. Csak néhány nappal később értesültek a szom-

— **Uioarán megalakult a „Brith Trumpeldor Ijuszági Egyesület”** a következő parancsnokság alatt: Joseph Mihály parancsnok, Slomo Henrik parancsnokhelyettes, Dov Heinrich huszados, Ásér Benjámín és Gerson Friedmann tizedesek. Az egyesület hetenként kétszer tart tanítógyűlést: szerdán és szombaton. Vasárnapi programja: testedzés. Purim alkalmával a „Bétar” széleskörű K. K. L. propagandát fejtett ki. A „Zsidóság sorsa” c. purimi spielt játszották. Szereplők: Mihály Joseph Dóv Heinrich, Gerson Friedmann, Avrán Károly, Cvi Stok, Joseph Léb, Joseph Markovits és Jicchák Feldinger. Mindnyájan kifogástalanul alakították szerepüket. A propagandának erkölcsi és anyagi sikere volt.

— **Eljegyzés.** Schlesinger Arankát Nagyváradról eljegyezte Deutsch Jenő Szécsény.

— **A pankotai hitközség** f. hó 3-án a helybeli kaszinó összes termeiben nagyszabású Purimestélyt rendezett. A vacsora alatt Sonnenschein Eliás ker. rabbi meleg szavakban üdvözölte úgy az itteni, mint a környékből megjelent vendégeket. Az estély sikerének érdekében szép és hasznos tevékenységet fejtettek ki: Molnár Józsefné, Luftschütz Sándorné, Weinfeld Sándorné és Ladányi Imréné úrhölgyek, Werner Fülöp hitk. pénztárnok, Weinfeld Sándor hitk. jegyző. — Az ifjúság részéről: Bitó Aranka, Sonnenklár Duci, Sonnenschein Lenke, Kún Sári, Wolf Iván és Weisz Mihály. A jól sikerült estély reggelig tartott.

— **A kommunista internacionálé üzenete a palesztinai zsidó kommunistáknak.** Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai kommunistapárt a kommunista internacionálé utasítására „Voraus” című jidis és arabnyelvű hivatalos lapjában kénytelen volt egy üzenetet közölni, melyben a palesztinai zsidó kommunistáknak szeméretelt, hogy nem fejtenek ki elég propagandát a zsidók között. A kommunista internacionálé felhívja továbbá a palesztinai zsidó kommunistákat, hogy a cionista szervezetben uralkodó krízist használják fel arra, hogy terjesszék ki és erősítsék meg befolyásukat a zsidó munkások között. Az üzenetben a kommunista internacionálé elismerését fejezi ki Hamdi Husseini palesztinai kommunista vezérnek az augusztusi vérengzések idejében tanúsított pozitív szerepéért, (az arabok uszításáért!) Végül felhívják a zsidó kommunistákat, hogy haladéktalanul szakadjanak el a zsidó-burzsoáziától, akik egy „privilegizált zsidó kisebbség” érdekében a végrehajtók és elnyomók szerepét töltik be.

— **A satu-mare Zeire Mizrachí tisztújító közgyűlése.** A Mizrachí mozgalomnak ezen életérős pillére, az elmúlt héten tartotta meg tisztújító közgyűlését élénk érdeklődés mellett. A választást az egyet kebelében dúló széthúzások előzték meg, most azonban az új vezetőség megválasztásával olyan erők kapták kezükbe a tisztséget, hogy az egyesület további zavartalan munkája biztosnak mutatkozik. Az új tisztikar a következő: Elnöki tanács: Brüder Sándor, Goldstein Bernát és Ordentlich Viktor. Gondnok: Mermelstein Zoltán, Riedermann Miksa. Titkár: Zelig József. Pénztárnok: Klein Jenő. Ellenőrök: Schwéd Andor és Weisz Farkas és 12 tagú választmány. Az új vezetőség programjába vette a többek között a Keren Erez Jiszraél sel Hamizrachí fokozottabb támogatását. Egy ingyenes héber kurzus létesítését és az önképzést célzó kultureoadások megszervezését. Reméljük, hogy az új program, nemcsak program lesz. O. V.

A legszebb zománccfényű gallérokat tisztítja a Klein gőzmosóda
Str. Vlahuja 4 Szent János ucca

Értesítés!

ארמיה' כשר étterminket Timişoara, Józsefváros Kossuth Lajos ucca 4. sz. 1. emelet, 5. ajtó alatt megnyitottuk. Izletes házi kosztot adunk úgy abbonenseknek, mint házon kívül is. — Mérsékelt árak! Utazóknak 10 százalékos kedvezmény. Bankettek és esküvők rendezését vállaljuk.

— **Munkácson Spira rabbi hívei szentesítették a chazuket a leányörökös javára is.** Munkácsról jelentik: A munkácsi orth. hitközség az elmúlt vasárnap alapszabálymódosító közgyűlést tartott, melyen igen érdekes határozatokat hoztak. A közgyűlés ugyanis kimondta hogy a hitközség rabbiszékére leányörökös is igényt tarthat, illetve fiúörökös hiányában a rabbiszék a leányörökös férjét illeti, még akkor is, ha ez még kiskorú. A közgyűlés e határozatot módosítás címén felvette az alapszabályokba és így a munkácsi orth. hitközségben életbe lépett a pragmatika sankció. A munkácsi rabbinak mint ismeretes csak egy leányörököse van, egy fiatal tizenöt éves leányka, aki egy hasonlókorú kis fiúval van eljegyezve. Minthogy a munkácsi rabbi az utóbbi időkben gyakrabban betegeskedik, elérkezettnek látta az időt, hogy az utódlási kérdést olyképpen rendezze, hogy leánya jövőjét biztosítsa, amit hívei segítségével fenti módon el is intézett.

— **A jövő generáció.** A legszebb purimot az oradeai orth. zsidó hitközség leányiskola növendékei tartották. Szeretettelosmányokat gyűjtöttek össze a leányiskola tanfőnöke, különösen Kun Gyuláné tanárnő vezetésével az iskola nagytermében és nagy tapintatossággal juttatták el a város árváinak és szegényeinek. Sok házban azt sem tudta a szemérmes, nélkülözhető szegény, hogyan jutott az ünnepre liszt, tojás, cukor s. b. -hez, csak ott találta a csomagot az asztalon, nagy öröme a gyermekeinek. Az Árvagondozó hálásan köszöni a nemeslelkű adakozóknak áldozatkészségüket. — Az adakozók következők: Abrahám Rózsi, Barna Magda, Berkovits Zsófi, Berger Éva, Bergfeld Riza, Eichenstein Blüme, Farkas Auróra, Farkas Cecil, Feldheim Sára, Fischer Ibolya, Fogel Klára, Friedmann Aranka, Goldstein Ella, Gonda Éva, Hegyessi Anna, Hirschfeld Edit, Izsák Emma, Izrael Magda, Klármann Teréz, Klein Éva, Kollmann Rózsi, Kramer Livia, Krausz Edit, Lévi Anna, Lévi Magda, Liebermann Ilona, Lusztig Erzsébet, Mandel Éva, Molnár Klára, Reich Jolán, Rosenberg Erzsébet, Rudolf Edit, Salzberg Erzsébet, Schön Lili, Silbermann Hedvig, Stein Magda, Steiner Kató, Szűcs Anna, Ullmann Magda, Vajda Anna, Wilkesz Ági a gimnázium I. o. t. Bárány Jolán, Fränkel Erzsébet, Grünwald Éva, Hecht Dóra, Hitter Elza, Kain Róza, Kesztenbaum Erzsébet, Kohn Erzsébet, Kohn Ella, Meer Anna, Leitner Klára, Lévi Anna, Miklós Anna, Révész Ágnes, Rosenberg Teréz, Rosenfeld Erzsébet, Rosenfeld Anna, Schwab Erzsébet, Schwarz Ágnes, Sonnenwirth Éva, Weinreb Ibolya, Weisz Magda, Ujházi Zita, Ullmann Lili II. o. t. Aczél Anna és Zsuzsa, Guttmann Ágnes és Erzsébet, Hitter Ilona, Horvát Olga, Kepes Ella, Klein Róza, Lázár Erzsébet, Löblé Lilla, Lusztig Kató, Nuszbaum Éva, Salamon Erzsébet, Weiszberger Ibolya III. o. t. Az elemi isk. I. osztályából: Leitner Hedvig, Leitner Marianna, Mezei Anna, Steiner Judit, Frei Anna, Halász Ágnes, Lautmann Ágnes, Benedek Ágnes, Brüder Éva, Schwartz Éva, Rosenthal Frida, Rosenfeld Margit, Stein Teréz, Ganz Rózsi, Altmann Éva, Radó Éva, Gutfried Magda, Rosner Giza, Hitter Ilona, Blum Zsuzsa, Rubin Valeria. A Schwarz-féle zsidó leány-internátus 40 kgr. lisztet küldött.

— **A cuzisták tanítót hozattak Németországból.** Amint Bukarestből jelentik, Adolf Hittler sógora, Ernst Gelnike Bukarestbe érkezett azon céllal, hogy a nemzeti szociálisták és az itteni cuzisták között „szorosabb kapcsolatot” teremtsen. Mi, a magunk részéről, helyesnek tartjuk, hogy eme „Made in Germany” cikket a mai rossz időkben importáljuk, mert ha már kölcsönt nem tudunk szerezni, legalább egy kis antiszemizmust hozzanak haza. Abból ugyanis óriási a hiány és feltűnően nagy a szükséglet.

Minden hithű zsidó csakis „Népünk”-et olvassa!

— **El a zsidó bibliával.** Most jelent meg Lipszében a „Deutschvölkische Katechismus” amely előírja, hogy ezentul a deutschvölkisch tanítók ne tanítsák a zsidó bibliát. Csak azt olvassák, ami az Uj Testamentumban áll. Azt is írja, hogy a keresztény vallásalapító is germán volt. Igaz, hogy ez is koncesszió, mert hiszen Ludendorff csak Votánt ismeri el németistennek.

— **Uj héber napilap Palesztinában.** Február 21-ike óta, amint Jeruzsálemből jelentik, a „Doar Hayom” héber napilap, mely a revizionisták orgánuma, újból Ittmar Ben Awi vezetése alá került, ki 1918-ban alapította a lapot. Most úgy hírlik, hogy a revizionisták, kik a legutóbbi Assefath Hanivcharim választása óta a második legerősebb pártja Palesztinának, új lapot alapít. Jelenleg három héber napilap jelenik meg ott. A „Doar Hayom” a „Dawar” és a „Haarez”. Azonkívül egy angolnyelvű napilap is megjelenik a „The Palestine Bulletin”, melyet a Palestine Telegraphic Agency ad ki, az J. T. A. ottani exoziturája.

— **Vegetárius étterem Satu-Mare,** Bratianu 25. Ebéd és vacsora abonoma kiszolgálással együtt lei 1000.—.

— **A hitleristák nem mehetnek Skandináviába.** Stockholm, március 5. A svéd nemzeti szociálista párt nagygyűlést akart tartani, dr Goebbels és Hitler részvételével. A stockholmi rendőrfőnök a nemzeti szociálista párt ezirányú kérését elutasította, azon a címen, hogy külföldi szónokok megjelenése nem engedélyezhető. Koppenhágában sem adtak beutazási engedélyt dr Goebbelsnek, ki oda is el akart utazni propagandisztikus céllal.

Ha Satu-Mare-re jön és jól akar RASOLLAL borotválkozni, úgy kerese fel
10 KLEIN borbélyüzletét
5-3 Bathányi ucca 2. (csizmadia-szín épület)

GROSZ DÁVID szalmakalappár
Satu-Mare, Str. Petru Rareş 35/37
Mindenféle kalapgyártáshoz szükséges fonatok és nyersanyagok raktára. 50-4

Moderna kivitelű cégtáblák, reklámtáblák, és világító reklámok olcsón készülnek
KLEIN cégfőnökénél
SATU-MARE, Petőfi ucca 8. 10-5

LINOLEUM, 4-4
szőnyeg, bútorszövet, selyembrocát és hencsertakaró legolcsóbb beszerzési forrása
Spitzer Izrael és Társa cégnél, SATUMARE
Városi épület. Főüzlet: Oradea.

Utazók figyelmébe!
Ha Baia-Mare-ra jön, olcsón és jól akar étkezni és megszállni, feltétlenül keresse fel **ISZÁK FERENC** ארמיה' כשר vendéglőjét, ahol elsőrendű lakást és kosztot kap.
Baia-Mare, Kispiac-tér Központ.

ארמיה' כשר
Hungária Étterem
SATU-MARE, TOMPA UCCA 1. sz.
Utazóknak 10% engedmény. 25-3

WEISZ JULISKA
KALAPÜZEM
Satu-Mare, Kazinczy ucca 2. sz.

Gyárt női file- és szalmakalapot. Ugy Szatmár, mint Erdély legolcsóbb on-gros és detali be vásárlási helye.
5-3

HIREK

A „Népünk“ cikkeinek utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5691

Péntek, Adar 24, március 13.
Szombat, Adar 25, március 14.
Heti szidra: ויקהל פקודי
Heti háftóra: כל העם
Szombat: שבת החדש Roschodes bents.
Roschodes: Csülörtökön

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 6.00
gyertyagyújtás 6.05
Istentisztelet kezdete 6.10
Szombat befejezése 7.10

— **Dr Pfeiffer Ignácot és dr Patai Józsefet meghívta a jeruzsálemi héber egyetem.** A jeruzsálemi héber egyetem tanácsa meghívta Budapestről előadások tartására dr Pfeiffer Ignác nyugalmazott műegyetemi tanárt, a kémiai technológia nagyhírű tudósát és dr Patai József tanárt, a héber költészet történetének kutatóját. Pfeiffer professzor a jeruzsálemi egyetem „Einstein matematikai és fizikai intézetén” fog elektrokémiai előadást tartani. Dr Patai József pedig az egyetem philológiai fakultásán fog előadni a magyarországi héber költészet történetéről. A meghívásnak eleget téve, dr Patai József már március 20-án tartja meg előadását a jeruzsálemi egyetemen; Pfeiffer professzor előadását áprilisban tartja meg.

— **A hitleristák legnagyobb antiszemita — magyarországi zsidó.** Münchenből jelentik, hogy a hitleristák legnagyobb és legvéresebb száju agitációs lapjának, a „Völkische Beobachter”-nek, mely abszolút zsidó mentességet és pogromra való felhívást közöl nap mint nap, egyik főszerkesztője a zsidó származású, budapesti születésű Holländer. Annak idején elmenekült Magyarországról, mert ő volt az, aki annyi meghurcolásnak tette ki Löw Immanuel kiváló szegedi főrabbit. Ma ő a legnagyobb antiszemita Hitler táborában.

— **A Dreyfuss-affér titkos aktáit nyilvánosságra hozzák.** Páris márc. 6. (J. T. A.) A francia külügyminisztérium, mely eddig határozottan ellene volt annak, hogy a Dreyfuss-ügyre vonatkozó titkos aktákat nyilvánosságra hozza, elhatározta annak nyilvánossághozatalát. Ez az Emberi Jogok Ligájának határozott kívánására történik, kiknek lelkes szószólója Briand is. Az új titkos akták nyilvánossághozatalától azt várják, hogy a most nyilvánosságra került cári titkos levéltár adatait kiegészítve, végre teljes világosságot fog deríteni az egész Dreyfuss-ügy még most is titokzatos és felderítetlen háttérére.

— **Ismét megtalálták a tiz elveszett törzset?** Londonból terjedt el néhány nappal ezelőtt a hír, hogy Mekineta nevű tudós szenzációsan érdekes hírt közöl, mely szerint a Himalayának tibeti részén egy milliónyi főt számláló törzset talált, melynek külön uralkodója van és a régi elveszett tiz zsidótörzs leszármazottjának gondolja. A törzs tagjai tartják a szombatot, a cirkumciziot, peszachot és tudnak Erez Izrael létezéséről. A törzs harcias és izmos férfiakból áll. Teljesen függetlenek. Úgy gondolják, hogy ezek valóban leszármazottai az évezredekkel ezelőtt eltűnt tiz zsidó törzsnek, melyről annyi monda kering és amely annyit izgatja a tudományos világ fantáziáját.

— **104 éves korában elnökölt.** Brooklinben, a Howard és Dumont Avenu-en levő aggokházának tisztviselői installációján Reuben Minsky elnökölt mint korelnök, ki most töltötte be 104-ik életévét.

MEGNYILT KÖNIG nőikalap-szalonia

(Sas-passage főbejárat)
Állandó modellujdonságok!

Cimre ügyelni!
Szolid árak!

— **Meghalt Éliás Kirschbaum.** Varsóból jelentik, hogy február 22-én meghalt ott hosszas szenvedés után Elias Kirschbaum, 49 éves korában. Ő képviselte az Agudas Jisroel a sejmében, néhány évvel ezelőtt. Halála nagy részvétet váltott ki a lengyel zsidóság körében. A „gerer” és más híres rabbi autoritások összegyűltek Varsóban, hogy temetésén résztvegyenek. A varsói hitközség gyászulást tartott, melyen H. Farbstein, a hitközség elnöke, a mizrachisták ismert vezére, kegyeletteljes szavakkal emlékezett meg az elhunyt érdemeiről. Diszszínhelyet adományoztak az elhunytnak. A lengyelországi Agudasz Jisroel központja szintén gyászulást tartott. Valery Slavek lengyel miniszterelnök az elhunyt özvegyéhez részvétáviratot intézett.

— **Argentínába is hódít Hitler.** München március 6. (J. T. A.) A „Völkisch Beobachter” jelenti, hogy Hitler hívei az argentinai németesség körében állandóan szaporodnak és legutóbb is Buenos Airesben tartott gyűlésen ezek jelentek meg a zászlóbontáson. Ez jelentette az első határozott lépést egy argentinai nemzeti szocialista szervezet megalakítására, az ottani németesség körében.

— **Egy zsidó agyonlőtte a másikat, mert összeveszték a rabbijukon.** Borzalmas és a maga nemében páratlan esemény történt a Varsó melletti Lukova városkában. Egy ottani agudista felfogású rátámadt egy 20 esztendő fiatalemberre s azon súlyos sebeket ejtett. A városkában már hosszabb ideje harc dúl a cionista-mizrachisták és agudista iparosok között egy rabbi miatt, kit fel akarnak venni. Az agudisták a jelöltjüket erőszakkal be akarták installálni állásában és e célból a templomba vitték. Az ellenpárt természetesen tiltakozott ellene, nagy verekedés támadt, amidőn az agudista pártállású Grünblatt nevű ottani lakos revolvért rántott és agyonlőtte Gerson Sluzak nevű fiatalembert. Reménytelen állapotban szállították be a kórházba. — A gyilkos Grünblattot, valamint a rabbijelöltet tartóztatták. A rabbit néhány órára rá szabadlábra helyezték. A gyilkosság nagy feltűnést keltett az egész lengyel zsidóság körében.

— **Zsidóellenes törvény Litvániában.** Kowno, március 5. A litván kabinet új törvényjavaslatot akar megszavaztatni, mely szerint az ottani ügyvédi karból kizárja a zsidókat. Az új javaslat szerint a letett doktorátus után, csak akkor üzhet ügyvédfoglalkozást valaki, ha előbb bírósági prakszist folytat. Tekintettel arra, hogy a litván bíróságok nem alkalmaznak zsidót, így lehetetlenség lesz zsidó számára, hogy ügyvédi gyakorlatot folytasson. Schillings miniszterelnök egy keresztény küldöttségnek kijelentette, hogy ne aggódjanak, mert csakis a zsidók ellen irányul az új törvény.

— **A Mizrachinem tér vissza a cionista executívába.** Wien, márc. 6. (J. T. A.) Rav Fischman, a mizrachin executive tagja, ki néhány nappal ezelőtt Wienben időzött, ahol az ausztriai Mizrachin központ választásait vezette le, Palesztinába való elutazása előtt nyilatkozott a Zsidó Távirati Ügynökség tudósítójának. Minden híresztelés, mely arról szól, hogy a mizrachisták visszatérnének az executívába, minden alapot nélkülöz. A kilépéssel azt akarták a vezetők dokumentálni, hogy a Szervezet jelenlegi politikai ténykedéséért nem vállalják a felelősséget. Úgy az ő, mint a lengyelországi mizrachistáknak az álláspontja az, hogy dr Weizmannak nem lett volna joga Mac-Donald levelét átvenni.

— **Purim ünnepek Palesztinában.** Február 27-től március 3-ig folyt le a zsidó farsang Palesztinában. Ezen idő alatt az összes palesztinai állomásokon mérsékelt áru jegyeket adtak ki Tel Avivig, ahol nagy mulatsággal ünnepelték meg Purimot.

— **Ki lesz az utóda Sir John Chancellornak?** Jeruzsálem, március 6. (J. T. A.) Sir John Chancellornak, Palesztina főkormányzójának megbízatása ezen a nyáron lejár. Eddig semmi határozottat sem lehet megtudni utódját illetőleg. Rövid idővel ezelőtt kombinációba került Lord Al-lemby, Palesztina meghódítója és a volt kormányzó, Sir Ronald Storrs. Most legújában Sir Claude Jacob marsall kerül előtérbe. Megbízatása már régebben is szóba került azon személyiségek között, kiknek kinevezése valószínű volt. Sir Claude Jacob, zsidó neve dacára, sohasem volt zsidó. Fia a volt vezérkari főnöknek, ő maga egyidőben az indiai angol csapatok főparancsnoka volt és 1926-ban nevezték ki marsallá.

x **Epe- és májbetegségeknel,** epekő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a Ferenc József vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorral isszuk. A Ferenc József keserűviz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható. 19

— **A telefont zsidó találta fel.** A néhány évvel ezelőtt elhunyt amerikai professzor, Graham Bell van világszerte elismervé, mint a telefon feltalálója. A tulajdonképpeni feltaláló Philipp Reis nevű németországi fizikus, ki 1860-ban a Frankfurt a-M. melletti Friedrichsdorf községben szerkesztette meg az első elektromos telefont. Reisknek nem volt anyagi ereje hozzá, hogy tökéletesítse találmányát. Bell, a 70-es években adta tudtára a világnak világraszóló találmányát, de elfelejtette azt is elárulni, hogy az alap gondolat egy német zsidótól ered. Philipp Reis nevét elfeledi a világ, míg az amerikai jól kamatoztatta az ellesett találmányt.

INGYEN?

!

harisnya LEITNER-nél a „Hőfehérke” harisnyaházban. Sas palota, Piața Unirii 4 12 készpénzért vásárolt cikk összértékének 1/12 rész arányában. Ugyanott „Bizalom” könyvecskére is vásárolhat. Szombaton csak este nyitva.

Művészi perzsaszőnyegek, szövött gobelinek, külföldi fonalak

Schulhof Emilné

„Orient” Szövőművészeti iskola

Oradea, Strada Episcopul Ciorogariu No. 17.
Vidéki rendelések utánvéttel gyorsan és pontosan eszközöltelek.

következik. Már a régi rómaiak azt tartották: Dat Gallenus opes, vagyis az orvosi mesterség pénzt hoz, nos hát dr Fischer Imre, aki évente 500 operációt végez, ebből felénél többet teljesen ingyen, minden fillér honorárium nélkül végzi és az operációhoz szükséges vattát és kötszert is (szegénysorsuaknál) a magából fedezi... Ezt teszi

az a szellem, mely eluralja az egész kórházat, amely a szenvedéshez és halálhoz hozzászokott orvosokból is kicsiholja a zsidó szeretet szikráit és önös érdekek vámszedői helyett a jótékony és könyörületes szolgálivá — óh bocsánat: papjaivá — avatja a „Dat Gallenus opes“ katonáit... (Folyt. köv.)

Ullman Ábrahám felháborító temető-üzlete

Megpróbáljuk rideg tárgyilagossággal leírni azt a botrányos helyzetet, melyet Ullmann Ábrahám volt orth. hitközségi jegyző követett el néhány évvel ezelőtt. Jellemzésül csak annyit Ullman Ábrahám-ról, hogy évtizedekig volt az orth. hitközség jegyzője, mikor állását a jövedelmezőbb fűszerüzlettel cserélte fel, akkor elveszték a hitközség összes jegyzőkönyvei, melyek jegyzősége alatt készültek.

Ullman Ábrahám évekkal ezelőtt spekuláció céljából megvette azt a keskeny földcsávot, mely a várad-velencei temető és az ott elhúzódó országút között eladó volt. Arra gondolt, hogy a Szentegylet megfogja venni drága pénzen. De a Szentegylet akkoriban nem rendelkezett pénzzel — megb. Zucker József elnöksége alatt történt — és ekkor felparcellázta az otlevő földet. Pénzért olyat követett el, melyért megérdemli, hogy örök időkre beírja nevét azok közé, kik zsidó létükre, bajt és szomorúságot okoztak fajtájuknak. Aki valaha járt már a várad-velencei temetőbe, megdöbben azon, hogy alig fél méternyire a szélen levő síroktól, már az otlevő házak mellékhelyiségei vannak. Így dísznő-öklak, latrinák vannak ott, melyről a parcellát megvevők nem tehetnek, számukra legfeljebb gusztus dolga, a temetőszélen házat építeni. De Ullman Ábrahám, kit a „talmudchochom“-nak ismernek, *hogyan követelte el azt a hallatlan bünt és lelkiismeretlenséget, hogy pénzért, mint egy modern Shylock, eladja zsidók halotti nyugalma?* Hogyan vette — különben is fág — lelkiismeretére, hogy meggyalázza sírjukban nyugvók pihenését? Csodáljuk, hogy egy-egy elhunytak valamelyik hozzátartozója nem követett el még valami meggondolatlanságot, mikor kimegy kegyeletből szeretettje sírjához és ott imájához a zenét dísznő-öklak adja meg és latrinák bűze

szédok és elősiettek, hogy tudakozódjanak hozzátartozóik felől. És most már naponta jöttek menekültek. Egy szép napon Josafat is, Juda királya is megérkezett egy eltörött hadiszekéren és egy maroknyi néppel, fegyvertelenül, lovak nélkül. Mint tolvajok surrantak haza.

Es az asszonyok, kik férjek nélkül, a gyermekek, akik apa nélkül maradtak, nagy jajveszékelésbe törtek ki, mely szívzavogató volt.

Azok az asszonyok azonban, kiknek férjeik visszatértek, elrejtették őket sátraikban, mert a város tele volt özvegyekkel és a gyerekek még kicsinyek voltak és férfiak nem voltak. Akkor hozzáfűződött hét asszony egy férfihez, miközben így szóltak:

— Mi a magunk kenyerét akarjuk enni, a mi vizünket inni, csak neved után nevezhessük magunkat.

És mikor Michiah a veremben az asszonyok és gyerekek sirását hallotta, kidugta fejét a gödör peremén felül és hangosan odakiáltotta a királynak:

— Nem mondtam nektek mindjárt: Ne vezessétek fére a...

De Josafat nem engedte, hogy végig mondja és szólt Joasznek, a háboruban elesett Ahab fiához:

— Hagyjátok szaladni! Egy rosszakaratú gáncsoló!

Michiah megszabadított és azonnal az erdőbe ment, vissza szomszédaihoz, a hollókhöz, kik sehogysem tudták megmagyarázni maguknak, vajjon hova tűnhetett el? (Vége.)

teszi elviselhetetlenné a levegőt. Hiszen a szentes lé átszivároghat a sírokba is és valami fürtelem, aminek bekövetkezése kétségtelen. Felháborító, hogy ezt egy „valóságos“ zsidó ember tette, egy volt hitközségi jegyző, ki most is a hitközség épületében kap lakást és a hitközségtől nyugdíjat.

Ugyanezen területen, a bejáratlól jobbra, van fiának sírközülete.

A zsidó közvélemény talán nem tudta eddig, hogy ezt a bűnös machinációt Ullman Ábrahám követte el, ki ujabban zsidó közéleti tényezőnek szeretné feltolni magát. Ullman Ábrahám, vajjon tud-e aludni, mikor tudja, hogy ő a zsidó Jankai Mihály, ki seftet csinált a temetőből is. Csunya, gyalázatos seftet, elrondította a parcellázással azt a 130 éves temetőt, melyben annyi nagyembere nyugszik Izraelnek.

Nem akartuk kiszínezni cikkünket, be-

Kölcsönöket

jelzálog vagy kezizálog fedezet mellett előnyös feltételeket nyújt és

Betéteket

kedvező kamatozással és felmondás nélkül elfogad

Banca Centrală Soc. Anon.

ORADEA, Astoria (Emke) palota

A „HELGA“ tejüzem

értesíti az orth. izr. hitközség tagjait, hogy az ארטה' כשר tej árusítását megkezdte. Tájékoztatásul közöljük, hogy az orth. kóser tej osztályunk vezetője, Ratzersdorf Frigyesné úrnő és a szerződéses vidéki termelő gazdáink istállóiban ugyancsak megbízható orth. kóser felügyelőink ellenőrzik a fejest.

Kiváló minőségű pasztörizált orth. kóser tejünket a fogyasztóinknak hygienikusan kezelt és lezárt palackokban már 1/2 literrel kezdve

literenként 9 lejért mindennap frissen házhoz szállítjuk.

Tegyen egy próbarendelést levelezőlapra vagy telefon után, kóstolja egyszer meg tejünket az Ön soha többé nem fog más tejet fogyasztani.

„HELGA“

BIHARMEGYEI TEJGAZDASÁGI ÜZEM RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Oradea, Cheiul Crişului (Körös-oldal) 272.

TELEFON: 2.

5-3

Rádiók, Csillárok „ELECTRON“

(volt Povaszán)

PAPP és RAJZ mérnökök, Str. Prințul Carol 1. szám. Telefon 5-35

I. V. O.

FEST, TISZTIT

Gondosan megválogatott festékekkel, vegyszerekkel, melyek az anyagot nem gyengítik.

Mészáros-utca 4 (Royallal szemben) és Uri ucca 34

HIREK

A „Népünk“ cikkeinek utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5691

Péntek, Adar 24, március 13.
Szombat, Adar 25, március 14.
Heti szidra: ויקהל פקודי
Heti háftóra: כל העם
Szombat: שבת ד' דהש' Roschodes bents.
Roschodes: Csütörtökön

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 6.00
gyertyagyújtás 6.05
Istenisztelet kezdete 6.10
Szombat befejezése 7.10

— **Dr Pfeiffer Ignácot és dr Patai Józsefet meghívta a jeruzsálemi héber egyetem.** A jeruzsálemi héber egyetem tanácsa meghívta Budapestről előadások tartására dr Pfeiffer Ignác nyugalmazott műegyetemi tanárt, a kémiai technológia nagyírú tudósát és dr Patai József tanárt, a héber költészet történetének kutatóját. Pfeiffer professzor a jeruzsálemi egyetem „Einstein matematikai és fizikai intézetén” fog elektrokémiai előadást tartani. Dr Patai József pedig az egyetem philológiai fakultásán fog előadni a magyarországi héber költészet történetéről. A meghívásnak eleget téve, dr Patai József már március 20-án tartja meg előadását a jeruzsálemi egyetemen; Pfeiffer professzor előadását áprilisban tartja meg.

— **A hitleristák legnagyobb antiszemita — magyarországi zsidó.** Münchenből jelentik, hogy a hitleristák legnagyobb és legvéresebb száju agitációs lapjának, a „Völkische Beobachter”-nek, mely abszolút zsidó mentességet és pogromra való felhívást közöl nap mint nap, egyik főszerkesztője a zsidó származású, budapesti születésű Holländer. Annak idején elmenekült Magyarországról, mert ő volt az, aki annyi meghurcolásnak tette ki Löw Immanuel kiváló szegedi főrabbit. Ma ő a legnagyobb antiszemita Hitler táborában.

— **A Dreyfuss-affér titkos aktáit nyilvánosságra hozzák.** Páris márc. 6. (J. T. A.) A francia külügyminisztérium, mely eddig határozottan ellene volt annak, hogy a Dreyfuss-ügyre vonatkozó titkos aktákat nyilvánosságra hozza, elhatározta annak nyilvánossághozatalát. Ez az Emberi Jogok Ligájának határozott kívánására történik, kiknek lelkes szószólója Briand is. Az új titkos akták nyilvánossághozatalától azt várják, hogy a most nyilvánosságra került cári titkos levéltár adatait kiegészítve, végre teljes világosságot fog deríteni az egész Dreyfuss-ügy még most is titokzatos és felderítetlen hátterére.

— **Ismét megtalálták a tiz elveszett törzset?** Londonból terjedt el néhány nappal ezelőtt a hír, hogy Mekin-veta nevű tudós szenzációsan érdekes hírt közöl, mely szerint a Himalayának tibeti részén egy milliónyi főt számláló törzset talált, melynek külön uralkodója van és a régi elveszett tiz zsidótörzs leszármazottjának gondolja. A törzs tagjai tartják a szombatot, a cirkumciziot, peszachot és tudnak Erez Izrael létezéséről. A törzs harcias és izmos férfiakból áll. Teljesen függetlenek. Ugy gondolják, hogy ezek valóban leszármazottai az évezredekkel ezelőtt eltűnt tiz zsidó törzsnek, melyről annyi monda kering és amely annyit izgatója a tudományos világ fantáziáját.

— **104 éves korában elnökölt.** Brooklinben, a Howard és Dumont Avenuen levő aggokházának tisztviselői installációján Reuben Minsky elnökölt mint korelnök, aki most töltötte be 104-ik életévét.

MEGNYILT KÖNIG nőikalap-szalonja

(Sas-passage főbejárat)
Állandó modellujdonságok!

Cimre ügyelni!
Szolid árak!

— **Meghalt Éliás Kirschbaum.** Varsóból jelentik, hogy február 22-én meghalt ott hosszas szenvedés után Elias Kirschbaum, 49 éves korában. Ő képviselte az Agudas Jiszroel a sejmében, néhány évvel ezelőtt. Halála nagy részvétet váltott ki a lengyel zsidóság körében. A „gerer” és más híres rabbiautoritások összegyűltek Varsóban, hogy temetésén résztvegyenek. A varsói hitközség gyászulást tartott, melyen H. Farbstein, a hitközség elnöke, a mizrachisták ismert vezére, kegyeletteljes szavakkal emlékezett meg az elhunyt érdemeiről. Diszszínhelyet adományoztak az elhunytnak. A lengyelországi Agudasz Jiszroel központja szintén gyászulást tartott. Valery Slavek lengyel miniszterelnök az elhunyt özvegyéhez részvétáviratot intézett.

— **Argentínába is hódít Hitler.** Münbhen március 6. (J. T. A.) A „Völkisch Beobachter” jelenti, hogy Hitler hívei az argentinai németesség körében állandóan szaporodnak és legutóbb is Buenos Airesben tartott gyűlésen ezrek jelentek meg a zászlóbontáson. Ez jelentette az első határozott lépést egy argentinai nemzeti szocialista szervezet megalakítására, az ottani németesség körében.

— **Egy zsidó agyonlőtte a másikat, mert összeveszttek a rabbijukon.** Borzalmas és a maga nemében páratlan esemény történt a Varsó melletti Lukova városkában. Egy ottani agudista felfogású rátámadt egy 20 esztendő fiatalemberre s azon súlyos sebeket ejtett. A városkában már hosszabb ideje harc dúl a cionista-mizrachisták és agudista iparosok között egy rabbi miatt, kit fel akarnak venni. Az agudisták a jelöltjüket erőszakkal be akarták installálni állásában és e célból a templomba vitték. Az ellenpárt természetesen tiltakozott ellene, nagy verekedés támadt, amidőn az agudista pártállású Grünblatt nevű ottani lakos revolvért rántott és agyonlőtte Gerson Sluzak nevű fiatalembert. Reménytelen állapotban szállították be a kórházba. — A gyilkos Grünblattot, valamint a rabbijelöltet tartóztatták. A rabbit néhány órára rá szabadlábra helyezték. A gyilkosság nagy feltűnést keltett az egész lengyel zsidóság körében.

— **Zsidóellenes törvény Litvániában.** Kowno, március 5. A litván kabinet új törvényjavaslatot akar megszavaztatni, mely szerint az ottani ügyvédi karból kizárja a zsidókat. Az új javaslat szerint a letett doktorátus után, csak akkor üzhet ügyvédfoglalkozást valaki, ha előbb bírósági prakszist folytat. Tekintettel arra, hogy a litván bíróságok nem alkalmaznak zsidót, így lehetetlenség lesz zsidó számára, hogy ügyvédi gyakorlatot folytasson. Schillings miniszterelnök egy keresztény küldöttségnek kijelentette, hogy ne aggódjanak, mert csakis a zsidók ellen irányul az új törvény.

— **A Mizrachí nem tér vissza a cionista executívába.** Wien, márc. 6. (J. T. A.) Rav Fischman, a mizrachí executive tagja, ki néhány nappal ezelőtt Wienben időzött, ahol az ausztriai Mizrachí központ választásait vezette le, Palesztinába való elutazása előtt nyilatkozott a Zsidó Távirati Ügynökség tudósítójának. Minden híresztelés, mely arról szól, hogy a mizrachisták visszatérnének az executívába, minden alapot nélkülöz. A kilépéssel azt akarták a vezetők dokumentálni, hogy a Szervezet jelenlegi politikai ténykedéséért nem vállalják a felelősséget. Ugy az ő, mint a lengyelországi mizrachistáknak az álláspontja az, hogy dr Weizmannak nem lett volna joga Mac-Donald levelét átvenni.

— **Purim ünnepek Palesztinában.** Február 27-től március 3-ig folyt le a zsidó farsang Palesztinában. Ezen idő alatt az összes palesztinai állomásokon mérsékelt áru jegyeket adtak ki Tel Avivig, ahol nagy mulatsággal ünnepelték meg Purimot.

— **Ki lesz az utóda Sir John Chancellornak?** Jeruzsálem, március 6. (J. T. A.) Sir John Chancellornak, Palesztina főkormányzójának megbízatása ezen a nyáron lejár. Eddig semmi határozottat sem lehet megtudni utódját illetőleg. Rövid idővel ezelőtt kombinációba került Lord Al-lemby, Palesztina meghódítója és a volt kormányzó, Sir Ronald Storrs. Most legújabbban Sir Claude Jacob marsall kerül előtérbe. Megbízatása már régebben is szóba került azon személyiségek között, kiknek kinevezése valószínű volt. Sir Claude Jacob, zsidó neve dacára, sohasem volt zsidó. Fia, a volt vezérkari főnöknek, ő maga egyidőben az indiai angolcsapatok főparancsnoka volt és 1926-ban nevezték ki marsallá.

x **Epe- és májbetegségeknel,** epekő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a Ferenc József vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorra isszuk. A Ferenc József keserűviz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **A telefont zsidó találta fel.** A néhány évvel ezelőtt elhunyt amerikai professzor, Graham Bell van világszerte elismerve, mint a telefon feltalálója. A tulajdonképpeni feltaláló Philipp Reis nevű németországi fizikus, ki 1860-ban a Frankfurt a-M. melletti Friedrichsdorf községben szerkesztette meg az első elektromos telefont. Reisnak nem volt anyagi ereje hozzá, hogy tökéletesítse találmányát. Bell, a 70-es években adta tudtára a világnak világraszóló találmányát, de elfelejtette azt is elárulni, hogy az alap gondolat egy német zsidótól ered. Philipp Reis nevét elfeledi a világ, míg az amerikai jól kamatoztatta az ellesett találmányt.

INGYEN?

!

harisnya LEITNER-nél a „Hófehérke” harisnyaházban. Sas palota, Piața Unirii 4 12 kézpénzért vásárolt cikk összértékének ¹/₁₂ rész arányában. Ugyanott „Bizalom” könyvecskére is vásárolhat. Szombaton csak este nyitva.

Művészi perzsaszőnyegek, szövött gobelinek, külföldi fonalak

Schulhof Emilné
„Orient” Szövőművészeti Iskola

Oradea, Strada Episcopul Ciorogariu No. 17.
Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

következik. Már a régi rómaiak azt tartották: Dat Gallenus opes, vagyis az orvosi mesterség pénzt hoz, nos hát dr Fischer Imre, aki évente 500 operációt végez, ebből felénél többet teljesen ingyen, minden fillér honorárium nélkül végzi és az operációhoz szükséges vattát és kötszert is (szegénysorsuaknál) a magyából fedezi... Ezt teszi

az a szellem, mely eluralja az egész kórházat, amely a szenvedéshez és halálhoz hozzászokott orvosokból is kicsiholja a zsidó szeretet szikráit és önös érdekek vámszedői helyett a jótékonyág és könyörület szolgálivá — óh bocsánat: papjaivá — avatja a „Dat Gallenus opes“ katonáit... (Folyt. köv.)

Ullman Ábrahám felháborító temető-üzlete

Megpróbáljuk rideg tárgyilagossággal leírni azt a botrányos helyzetet, melyet Ullmann Ábrahám volt orth. hitközségi jegyző követett el néhány évvel ezelőtt. Jellemzésül csak annyit Ullman Ábrahám-ról, hogy évtizedekig volt az orth. hitközség jegyzője, mikor állását a jövedelmezőbb fűszerüzlettel cserélte fel, akkor elveszték a hitközség összes jegyzőkönyveit, melyek jegyzősége alatt készültek.

Ullman Ábrahám évekkal ezelőtti spekuláció céljából megvette azt a keskeny földcsávót, mely a váradvelencei temető és az ott elhúzódó országút között eladó volt. Arra gondolt, hogy a Szentegylet megfogja venni drága pénzen. De a Szentegylet akkoriban nem rendelkezett pénzzel — megb. Zucker József elnöksége alatt történt — és ekkor felparcellázta az otlevő földet. Pénzért olyat követett el, melyért megérdemli, hogy örök időkre beírja nevét azok közé, kik zsidó létükre, bajt és szomorúságot okoztak fajtájuknak. Aki valaha járt már a várad-velencei temetőbe, megdöbben azon, hogy alig fél méternyire a szélen levő síroktól, már az otlevő házak mellékhelyiségei vannak. Így disznó-ólak, latrinák vannak ott, melyről a parcellát megvevők nem teheinek, számukra legfeljebb gusztus dolga, a temetőszélen házat építeni. De Ullman Ábrahám, kit a „talmudchochom“-nak ismernek, *hogyan követelte el azt a hallatlan bünt és lelkiismeretlenséget, hogy pénzért, mint egy modern Shylock, eladja zsidók halotti nyugalmát?* Hogyan vette — különben is tág — lelkiismeretére, hogy meggyalázza sírjukban nyugvók pihenését? Csodáljuk, hogy egy-egy elhunytak valamelyik hozzátartozója nem követett el még valami meggondolatlanságot, mikor kimegy kegyeletből szeretettje sírjához és ott imájához a zenét disznórőfögés adja meg és latrinák bűze

szédok és elősiettek, hogy tudakozódjanak hozzátartozóik felől. És most már naponta jöttek menekültek. Egy szép napon Josafat is, Juda királya is megérkezett egy eltörött hadiszekéren és egy maroknyi néppel, fegyvertelenül, lovak nélkül. Mint tolvajok surrantak haza.

És az asszonyok, kik férjek nélkül, a gyermekek, akik apa nélkül maradtak, nagy jajveszékelésbe törtek ki, mely szívszagató volt.

Azok az asszonyok azonban, kiknek férjeik visszatértek, elrejtették őket sátraikban, mert a város tele volt özvegyekkel és a gyerekek még kicsinyek voltak és férfiak nem voltak. Akkor hozzáfűződött hét asszony egy férfihez, miközben így szóltak:

— Mi a magunk kenyerét akarjuk enni, a mi vizünket inni, csak neved után nevezhessük magunkat.

És mikor Michiah a veremben az asszonyok és gyerekek sirását hallotta, kidugta fejét a gödör peremén felül és hangosan odakiáltotta a királynak:

— Nem mondtam nektek mindjárt: Ne vezessétek fére a...

De Josafat nem engedte, hogy végigmondja és szólt Joasznek, a háboruban elesett Ahab fiához:

— Hagyjátok szaladni! Egy rosszakaratú gáncsoló!

Michiah megszabadítottát és azonnal az erdőbe ment, vissza szomszédaihoz, a hollókhöz, kik sehogysem tudták megmagyarázni maguknak, vajjon hova tűnt el? (Vége.)

teszi elviselhetetlenné a levegőt. Hiszen a szentes lé átszivároghat a sírokba is és valami fürtelem, aminek bekövetkezése kétségtelen. Felháborító, hogy ezt egy „vallásos“ zsidó ember tette, egy volt hitközségi jegyző, ki most is a hitközség épületében kap lakást és a hitközségtől nyugdíjat.

Ugyanezen területen, a bejárattól jobbra, van fiának sírkövezete.

A zsidó közvélemény talán nem tudta eddig, hogy ezt a bűnös machinációt Ullman Ábrahám követte el, ki ujabban zsidó közéleti tényezőnek szeretné feltolni magát. Ullman Ábrahám, vajjon tud-e aludni, mikor tudja, hogy ő a zsidó Jankai Mihály, ki seftet csinált a temetőből is. Csunya, gyalázatos seftet, elrondította a parcellázással azt a 130 éves temetőt, melyben annyi nagybembere nyugszik Izraelnek.

Nem akartuk kiszínezni cikkünket, be-

Kölcsönöket

jelzálog vagy kézzizálog fedezet mellett előnyös feltételeket nyújt és

Betéteket

kedvező kamatozással és felmondás nélkül elfogad

Banca Centrală Soc. Anon.

ORADEA, Astoria (Emke) palota

A „HELGA“ tejüzem

értesíti az orth. izr. hitközség tagjait, hogy az ארטה' כשר' tej árusítását megkezdte. Tájékoztatásul közöljük, hogy az orth. kóser tej osztályunk vezetője, Ratzersdorf Frigyesné úrnő és a szerződéses vidéki termelő gazdáink istállóiban ugyancsak megbízható orth. kóser felügyelőink ellenőrzik a fejest.

Kiváló minőségű pasztörizált orth. kóser tejünket t. fogyasztóinknak hygienikusan kezelt és lezárt palackokban már 1/2 literől kezdve

Hetente 9 lejért mindennap frissen házhoz szállítjuk.

Tegyen egy próbarendelést levelezőlapra vagy telefon után, kóstolja egyszer meg tejünket az Ön soha többé nem fog más tejet fogyasztani.

„HELGA“

BIHARMEGYEI TEJGAZDASÁGI ÜZEM RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Oradea, Cheiul Crișului (Körös-oldal) 272.

TELEFON: 2.

5-3

Rádiók, Csillárok

„ELECTRON“

(volt Povaszán)

PAPP és RAJZ mérnökök, Str. Prințul Carol 1. szám. Telefon 5-35

I. V. O.

FEST, TISZTIT

Gondosan megválogatott festékekkel, vegyszerekkel, melyek az anyagot nem gyengítik,

Mészáros-utca 4 (Royallal szemben) és Uri ucca 34

Riport a nagyváradai zsidó kórházról

I.

Megalakult végre a Kórház Támogató Egyesülete s ha minden úgy sikerül, ahogy azt az Akarók elképzelték, úgy ennek a nagymultu intézménynek jövője, emberi számítás szerint, biztosítva van. Beszéljünk tehát a mi egyik legkedvesebb szívügyünkről, a nagyváradai zsidó kórházról... Eddig nem irtunk róla, mert nekünk nem az volt a fontos, hogy miképpen és hogyan fog megalakulni a Kórház Támogató Egyesület, hanem az, hogy megalakuljon és emberi feladatát a ma szűkre szabott lehetőségen belül teljesíteni tudja. A Kórház Támogató Egyesület most már megvan, most bemutatjuk olvasóinknak, hogy mi is az az intézmény, amelyet a zsidótársadalom lelkiismerete a pusztulás és a katasztrófa eme napjaiban nem hagyott a züllés útjára jutni, hanem erős kézzel karolt fel és a jövőjét biztosítani igyekszik.

...

Mindenekelőtt rövidke kis történelmi visszaillesztés: 1856-ban az akkori Chewra Kadisa vezetősége egy kis ugynevezett „hekdes” kórházat létesített, természetesen a majdnem 100 év előtti primitív berendezéssel és felszereléssel s ez a 7 ágyból álló kis kóroda 1905-ben rendes kórházzá fejlődött s áldásos működését egy negyed évszázadon keresztül folytatta egész 1929 ig, amikor is a mai Chewra vezetősége a Nagyváradról elszármazott Herschkovits Albert newyorki zsidó mecénás fejedelmi adományából megépítette a kórház emeleti részét, kibővítette a kórházat szüldével és főkéleltette a mai kor követelményeinek nem mindenben megfelelő kórházi felszereléseket és berendezéseket.

Most lássunk egy pár számadatot: A kórház állandó beteglétszáma 75—80 beteg, ez évente 28,000 betegnapnak felel meg, amelyből a Chewra Kadisa felekezetkülönbség nélkül mintegy 12,300 betegnapot teljesen ingyen, minden ellenszolgáltatás nélkül gyógykezel, ápol és táplál, ez 1923 óta évente körülbelül 600,000 lei deficitet jelent a kórház budgetjében, tehát 8 év óta 4.800,000 leit. Ez a hatalmas összeg, továbbá az 1928—29. évad építkezései, a szülde berendezése (ágyak, szüldszoba, szüldészeti műszerek), valamint az egész

kórház és az Aggok Háza központi fűtéssel való ellátása a Chewra Kadisa anyagi erejét teljesen kimerítette.

Az elmúlt imperiumban, a magyar kormány minden negyedévben pontosan kifizette a Chewrának az országos betegápolási pótdó terhére a kórházban ingyenesen ápolott betegek után az ápolási díjakat. Ezt a román kormány csak 1923-ig teljesítette, ettől kezdve azonban elmaradtak a segélyek, illetve a kórházat jogosan megillető betegápolást díjak s így következtek be a kórház anyagi gondjai.

...

Szeretném, ha a szilágysági, szatmári, belső-erdélyi és regáti hittestvéreink eljőnnének Nagyváradra és megnéznék ennek a halálraírt városnak ezt az életet és élniakarást szimbolizáló intézményét... Jöjjetek ide zsidók, Románia valamennyi részéből és nézzétek ez a csodaintézményt, amelynek falai mögül számüzve van minden politika, ahol nincs se chassidizmus, se cionizmus, se gabella-örvény, semmi a világon. Egyetlen egy politika uralja csak ezt a gyönyörű épületet: a szeretet, a gyógyítás, a tudás politikája. És még valami: a tisztaság politikája. Minden hófehérre festve és zománcozva, kilincsek, ablakok, ajtók, padlók, ágyak, szekrények valami különös és az első pillanatban szinte hihetetlennek látszó fehérséget és tisztaságot sugarnak a szem felé... Ez a megértő

vezetőségen kívül a jelenlegi igazgató-főorvos, a már-már legendáshírű dr Molnár Vilmos érdeme, aki addig nem nyugodott és kért, kapacitált, követelt, míg a kórház ezt a ragyogó fehérséget meg nem kapta, ugyannyira, hogy ebben (s még sok más tekintetben, melyről később lesz szó) a kórház a világvárosi luxus-szanatóriumok berendezését is felülmúlja.

...

Folytassuk tovább a zsidó szív és zsidó-ézés csodáinak, a nagyváradai zsidó Kórháznak meséjét... Itt van a belgyógyász, amelynek dr Molnár igazgató-főorvos és kiváló munkatársai, az aranyos kedélyű, csupaszív dr Deutsch Elemér, a nagyváradai zsidótársadalom dédelgetett és becézett „Icu“-ja és dr Némethi Sándor, a megszívű, komoly professzoros kinézésű alorvosok a vezetői. Elsősorban emberek ők, megértő, a szenvedésekkel és fájdalmakkal együttérző hús és vérből való emberek és mindenekfelett zsidók, akik a legodaadóbb kötelességtudással, éjt-napot egybetevő példás szorgalommal és — nem utolsó sorban — tudással enyhítik a szenvedések és betegségek kínjait.

S itt van a sebész, melynek dr Fischer Imre, a biztos szemű és briliáns kezű főorvos a vezetője. S most valami hihetetlen

ארטה כשר

Restaurant

Oradea, Zöldfa-uca 10

GROSZ

Timișoara, Lloyd-sor 8

Utazóknak 10% engedmény.

TAVASZI RUHÁIT, KABÁTJÁT, tisztítsassa ki, vagy festesse át

TRENCH-COAT-JÁT máris

VÉGH-nél

Bémer-tér 2.

TELEFON 2-17.

Liliom-utca 5.

Izrael és Juda

Irtta: SALOM ASCH

IV.

— Honnan tudod azt, hogy én nemet fogok mondani? — válaszolja végre Michiah.

— Annál jobb, hogy végre hallgatsz okos szóra. Már eleget veszekedté. Most már végre békét köthetsz.

És Simeoni a kezeit dörzsöli.

— Szép idő van ma, nem?

És mindjárt erre:

— Végy talán egy fazekat és dobd azt a királyok előtt a földre. Annak jeléül, hogy Aramot széjjel fogják morzsolni. Mert tudod, a vaskürtökkel való hasonlatot már Zidkiah alkalmazta. Megérkeztek a város elé.

— Más ruhát kell neked előteremteni — mondja Simeoni. — Ebben a viseletben mégsem léphetsz a királyok elé.

...

A trombiták ismét a város kapuja elé hívják a népet. A trónokat ismét felállították és a királyok ismét ott ülnek fegyverzetükben és koronával fejükön. A próféták a királyok előtt állanak. Az egész hadsereg összegyűlt, a lovak a hadiszekerek elé fogva, a tevék és az öszvérek sem hiányoznak. És az öszvérek a zsákmány részére zsákokkal megrakottan. Dávid arany vértetűjei csillognak és a trombiták harsognak. És az asszonyok, gyermekeikkel karjaikon eljöttek, hogy férjeiket kísérjék, kik a hádba vonulnak.

És most Michiaht a király elé vezetik.

Még vad erdei ruháját viseli. Hajában még falevelek szorulnak és szakála is még egész torzonborz.

Az egész nép fölemelé fejét és hallgat, sóváran, hogy jóslatait hallhassa.

Simeoni tanácsát nem fogadta meg. Nem tart fazekat kezében.

És Zidkiah ben Kenanja vaskürtjeivel odaáll és ránéz.

És Josafat király szól hozzá:

— Mi volt Isten szava hozzád?

— Menj Josafathoz Juda királyához és Ahabhoz Izrael királyához, Samaria város kapuja elé és mondd nekik: Vonuljatok Ramath-Gilead ellen. Én Aramot kezei közzé akarom adni.

— Üdv! — kiálja a nép, mint egy ember.

És Zidkiah egy pillantással a magasba s aztán lenéz és mondja:

— Ejnye, ez nem volt hazugság.

— Nem, ez nem volt hazugság: A hang hozzád szólt és épen úgy a társaidnak, hogy a nép elcsábíttassék, mely itt áll, mint eltévedt báránycsapatok, kiknek nincs pásztora.

— Mit mond? kérdezi Juda király.

— És én esedezem Istenhez: Miért csábítod pásztoraikat? És Isten válaszolta:

— Nem ők népem pásztoraik.

A próféta kiállt és a királyokra mutat.

— Nem megmondtam neked mindjárt, hogy nem jó, hogy dolgunk legyen vele és hogy egyetlen barátságos szót sem fog száján kiejteni?

— Látom Istent trónján ülni és tőle

jobbra és balra az angyalok. Tanácskoznak hogy kibeszélje rá Ahabot, hogy Ramath-Gilead ellen vonuljon. Az egyik így mondja, a másik úgy; ekkor előlép a sátn és mondja: Én megteszem! És Isten kérde tőle: Mivel? És ő válaszolja: Hamis jóslatokat adok majd szájukba. Én majd vaskürtökkel, ekékkel és kaszákkal küldöm őket Ahabhoz. Majd csalfa hasonlatokat fogok szájukba adni és hamis szavakat kölcsönözni. Erre azt mondja neki Isten: Menj oda és tedd azt!

— Te vagy tehát az igazi próféta? És ezt mind láttad és hallottad? Mi? a sátn-tól félrevezetett bolondok vagyunk és te Istentől küldöttél? Oh be hazug! Te árulója Izraelnek! Az nem esik jól, hogy a zsidók egymás közt békét csináltak? Mi? És hogy talán meghódítsák Ramath-Gileadot, nem jogos előtled? Mi?

Zidkiah ránéz.

És Ahab int a városörnek, Michiahra mutat és mondja:

— Vedd ezt itt és dobd a verembe! Adj neki kenyeret és vizet, míg mi szerencsésen hazatérünk.

Megfogták, megkötötték kezeit és ledobták a verembe.

És a haronák zúgtak és a nép háboruba indult. A városokba csak az öregek, asszonyok és gyerekek maradtak vissza.

...

Néhány hét múlva már jöttek az első menekültek vissza a városba. Belopóztak, felkeresték övéiket és elbújtak. Csak néhány nappal később értesültek a szom-

— **Uioarán megalakult a „Brith Trumpeldor Ifjúsági Egyesület”** a következő parancsnokság alatt: Joseph Mihály parancsnok, Slomo Henrik parancsnokhelyettes, Dov Heinrich huszados, Ásér Benjámín és Gerson Friedmann tizedesek. Az egyesület hetenként kétszer tart tanítógyűlést: szerdán és szombaton. Vasárnapi programja: testedzés. Purim alkalmával a „Bétar” széleskörű K. K. L. propagandát fejtett ki. A „Zsidóság sorsa” c. purimi spíelt játszották. Szereplők: Mihály Joseph Dóv Heinrich, Gerson Friedmann, Avrán Károly, Cvi Stok, Joseph Lé, Joseph Markovits és Jicchák Feldinger. Mindnyájan kifogástalanul alakították szerepüket. A propagandának erkölcsi és anyagi sikere volt.

— **Eljegyzés.** Schlesinger Arankát Nagyváradról eljegyezte Deutsch Jenő Szécsény.

— **A pankotai hitközség** f. hó 3-án a helybeli kaszinó összes termeiben nagyszabású Purimestélyt rendezett. A vacsora alatt Sonnenschein Eliás ker. rabbi meleg szavakban üdvözölte úgy az itteni, mint a környékből megjelent vendégeket. Az estély sikerének érdekében szép és hasznos tevékenységet fejtettek ki: Molnár Józsefné, Luftschtz Sándorné, Weinfeld Sándorné és Ladányi Imréné úrhölgyek, Werner Fülöp hitk. pénztárnok, Weinfeld Sándor hitk. jegyző. — Az ifjúság részéről: Bitó Aranka, Sonnenklár Duci, Sonnenschein Lenke, Kún Sári, Wolf Iván és Weisz Mihály. A jól sikerült estély reggelig tartott.

— **A kommunista internacionálé üzenete a palesztinai zsidó kommunistáknak.** Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai kommunistapárt a kommunista internacionálé utasítására „Voraus” című jidis és arabnyelvű hivatalos lapjában kénytelen volt egy üzenetet közölni, melyben a palesztinai zsidó kommunistáknak szeméreteltik, hogy nem fejtenek ki elég propagandát a zsidók között. A kommunista internacionálé felhívja továbbá a palesztinai zsidó kommunistákat, hogy a cionista szervezetben uralkodó krízist használják fel arra, hogy terjesszék ki és erősítsék meg befolyásukat a zsidó munkások között. Az üzenetben a kommunista internacionálé elismerését fejezi ki Hamdi Husseinai palesztinai kommunista vezérnek az augusztusi vérengzések idejében tanúsított pozitív szerepéért, (az arabok uszításáért!) Végül felhívják a zsidó kommunistákat, hogy haladéktalanul szakadjanak el a zsidó burzsoáziától, akik egy „privilegizált zsidó kisebbség” érdekében a végrehajtók és elnyomók szerepét töltik be.

— **A satu-mareai Zeire Mizrahi tisztújító közgyűlése.** A Mizrahi mozgalomnak ezen élet-erős pillére, az elmúlt héten tartotta meg tisztújító közgyűlését élénk érdeklődés mellett. A választást az egyet kebelében dúló széthúzások előzték meg, most azonban az új vezetőség megválasztásával olyan erők kapták kezükbe a tisztséget, hogy az egyesület további zavartalan munkája biztosnak mutatható. Az új tisztikar a következő: Elnöki tanács: Brüder Sándor, Goldstein Bernát és Ordentlich Viktor. Gondnok: Mermelstein Zoltán, Riedermann Miksa. Titkár: Zélig József. Pénztárnok: Klein Jenő. Ellenőrök: Schwéd Andor és Weisz Farkas és 12 tagú választmány. Az új vezetőség programjába vette a többek között a Keren Erez Jisraél sel Hamizrachi fokozottabb támogatását. Egy ingyenes héber kurzus létesítését és az önképzést célzó kulturelőadások megszervezése. Reméljük, hogy az ígért program, nemcsak program lesz. O. V.

**A legszebb
zománccfényű gallérokat tisztítja a
Klein gőzmosóda**
Str. Vlahuja 4 Szent János ucca

Értesítés!
ארמיה כשר
Kossuth Lajos ucca 4. sz. 1. emelet, 5. ajtó alatti megnyitottuk. Izleles házi kosztot adunk úgy abbonenseknek, mint házon kívül is. — Mérsékelt árai! Utazóknak 10 százalékos kedvezmény.
Bankettek és esküvők rendezését vállaljuk.

— **Munkácson Spira rabbi hívei szentesítették a chazuket a leányörökös javára is.** Munkácsról jelentik: A munkácsi orth. hitközség az elmúlt vasárnap alapszabálymódosító közgyűlést tartott, melyen igen érdekes határozatokat hoztak. A közgyűlés ugyanis kimondta hogy a hitközség rabbiszékére leányörökös is igényt tarthat, illetve fiuörökös hiányában a rabbiszék a leányörökös férjét illeti, még akkor is, ha ez még kiskorú. A közgyűlés e határozatot módosítás címén felvette az alapszabályokba és így a munkácsi orth. hitközségben életbe lépett a pragmatika sankció. A munkácsi rabbinak mint ismeretes csak egy leányörököse van, egy fiatal tizenöt éves leányka, aki egy hasonlókorú kis fiúval van eljegyezve. Minthogy a munkácsi rabbi az utóbbi időkben gyakrabban betegeskedik, elérkezettnek látta az időt, hogy az utódlási kérdést olyképpen rendezze, hogy leánya jövőjét biztosítsa, amit hívei segítségével fenti módon el is intézett.

— **A jövő generáció.** A legszebb purimot az oradeai orth. zsidó hitközség leányiskola növendékei tartották. Szeretettelálmányokat gyűjtöttek össze a leányiskola tantestülete, különösen Kun Gyuláné tanárnő vezetésével az iskola nagytermében és nagy tapintatossággal juttatták el a város árváinak és szegényeinek. Sok házban azt sem tudta a szemérmes, nélkülöző szegény, hogyan jutott az ünnepre liszt, tojás, cukor stb.-hez, csak ott találta a csomagot az asztalon, nagy öröme a gyermekeinek. Az Árvagondozó hálásan köszöni a nemeslelkű adakozóknak áldozatkészségüket. — Az adakozók következők: Abrahám Rózsi, Barna Magda, Berkovits Zsófi, Berger Éva, Bergfeld Riza, Eichenstein Blüme, Farkas Auróra, Farkas Cecil, Feldheim Sára, Fischer Ibolya, Fogel Klára, Friedmann Aranka, Goldstein Ella, Gonda Éva, Hegyessi Anna, Hirschfeld Edit, Izsák Emma, Izrael Magda, Klármann Teréz, Klein Éva, Kollmann Rózsi, Kramer Livia, Krausz Edit, Lévi Anna, Lévi Magda, Liebermann Ilona, Lusztig Erzsébet, Mandel Éva, Molnár Klára, Reich Jolán, Rosenberg Erzsébet, Rudolf Edit, Salzberg Erzsébet, Schön Lili, Silbermann Hedvig, Stein Magda, Steiner Kató, Szücs Anna, Ullmann Magda, Vajda Anna, Wilkesz Ági a gimnázium I. o. t. Bárány Jolán, Fränkel Erzsébet, Grünwald Éva, Hecht Dóra, Hitter Elza, Kain Róza, Keszenbaum Erzsébet, Kohn Erzsébet, Kohn Ella, Meer Anna, Leitner Klára, Lévi Anna, Miklós Anna, Révész Ágnes, Rosenberg Teréz, Rosenfeld Erzsébet, Rosenfeld Anna, Schwalb Erzsébet, Schwarz Ágnes, Sonnenwirth Éva, Weinreb Ibolya, Weisz Magda, Ujházi Zita, Ullmann Lili II. o. t. Aczél Anna és Zsuzsa, Guttmann Ágnes és Erzsébet, Hitter Ilona, Horvát Olga, Kepes Ella, Klein Róza, Lázár Erzsébet, Löblé Lilla, Lusztig Kató, Nuszbaum Éva, Salamon Erzsébet, Weiszberger Ibolya III. o. t. Az elemi isk. I. osztályából: Leitner Hedvig, Leitner Marianna, Mezei Anna, Steiner Judit, Frei Anna, Halász Ágnes, Lautmann Ágnes, Benedek Ágnes, Brüder Éva, Schwarz Éva, Rosenthal Frida, Rosenfeld Margit, Stein Teréz, Ganz Rózsi, Altmann Éva, Radó Éva, Gutfried Magda, Rosner Giza, Hitter Ilona, Blum Zsuzsa, Rubin Valéria. A Schwarz-féle zsidó leány-internátus 40 kgr. lisztet küldött.

— **A cuzisták tanítót hozattak Németországból.** Amint Bukarestből jelentik, Adolf Hitler sógora, Ernst Gelnike Bukarestbe érkezett azon céllal, hogy a nemzeti szociálisták és az itteni cuzisták között „szorosabb kapcsolatot” teremtsen. Mi, a magunk részéről, helyesnek tartjuk, hogy eme „Made in Germany” cikket a mai rossz időkben importáljuk, mert ha már kölcsönt nem tudunk szerezni, legalább egy kis antiszemizmust hozzanak haza. Abból ugyanis óriási a hiány és feltűnően nagy a szükséglet.

**Minden hithű zsidó
csakis „Népünk”-et olvassa!**

— **El a zsidó bibliával.** Most jelent meg Lipcsében a „Deutschvölkische Katechismus” amely előírja, hogy ezentul a deutschvölkisch tanítók ne tanítsák a zsidó bibliát. Csak azt olvassák, ami az Uj Testamentumban áll. Azí is írja, hogy a keresztény vallásalapító is germán volt. Igaz, hogy ez is koncesszio, mert hiszen Ludendorff csak Votánt ismeri el németistennek.

— **Uj héber napilap Palesztinában.** Február 21-ike óta, amint Jeruzsálemből jelentik, a „Doar Hayom” héber napilap, mely a revizionisták orgánuma, újból Ittmar Ben Awi vezetése alá került, ki 1918-ban alapította a lapot. Most úgy hírlík, hogy a revizionisták, kik a legutóbbi Assefath Hanivcharim választása óta a második legerősebb pártja Palesztinának, új lapot alapít. Jelenleg három héber napilap jelenik meg ott. A „Doar Hayom” a „Dawar” és a „Haarez”. Azonkívül egy angolnyelvű napilap is megjelenik a „The Palestine Bulletin”, melyet a Palestine Telegraphic Agency ad ki, az J. T. A. ottani expozitúrája.

— **Vegetárius étterem Satu-Mare.** Bratianu 25. Ebéd és vacsora abonoma kiszolgálással együtt lei 1000.—

— **A hitleristák nem mehetnek Skandináviába.** Stockholm, március 5. A svéd nemzeti szociálista párt nagygyűlést akart tartani, dr Goebbels és Hitler részvételével. A stockholmi rendőrfőnök a nemzeti szociálista párt ezirányu kérését elutasította, azon a címen, hogy külföldi szónokok megjelenése nem engedélyezhető. Koppenhágában sem adtak beutazási engedélyt dr Goebbelsnek, ki oda is el akart utazni propagandisztikus céllal.

**Ha Satu-Mare-re jön és jól akar
RASOLLAL borotválkozni, úgy keresse fel
10 KLEIN borbélyüzletét
5-3 Bathányi ucca 2. (csizmadia-szín épület)**

**GROSZ DÁVID
szalmakalapgyár
Satu-Mare, Str. Petru Rares 35/37
Mindenféle kalapgyártáshoz szükséges fonatok
és nyersanyagok raktára. 50-4**

Modern kivitelű
cégtáblák, reklámtáblák,
és világító reklámok
olcsón készülnek
KLEIN cégfestőnél
10-3 SATU-MARE, Petőfi ucca 8.

LINOLEUM, 4-4
szőnyeg, bútorszővet, selyembrocat és hencsertakaró legolcsóbb beszerzési forrása
**Spitzer Izrael és Társa cégnél,
SATUMARE**
Városi épület. Fűtőzet: Oradea.

Utazók figyelmébe!
Ha Baia-marera jön, olcsón és jól akar étkezni és megszállni, feltétlenül keresse fel **ISZÁK FERENC** ארמיה כשר vendéglőjét, ahol elsőrendű lakást és kosztot kap.
Baia-Mare, Kispiac-tér Központ.

ארמיה כשר
Hungária Étterem
SATU-MARE, TOMPA UCCA 1. sz.
Utazóknak
10%
engedmény. 25-3

WEISZ JULISKA
KALAPÜZEM
Satu-Mare, Kazinczy ucca 2. sz.
Gyárt női file- és szalmakalapot.
Ugy Szatmár, mint Erdély
legolcsóbb en-gros és detail
bevásárlási helye.
5-5

— **A marosvásárhelyi orth. Chevra Kadisa** vasárnap, Adár hó 19-én tartotta tisztújító közgyűlését a tagok élénk érdeklődése mellett. Elnöknek egyhangulag Gábel Sándort, alelnöknek Junger Jakabot választották meg, gondnokok: Ábrahám Samu, Moskovitz Léb és Diamanstein Sándor lettek. Pénztárnok Pollacsek Béni, ellenőr Simon Sámuel, gazda Kohn Samu. Este kétszáz terítéki chevra-szüde volt a hitközség tanácsstermeiben, melyen Gábel Sándor elnök tartalmas beszédben vázolta a chevra kadisa feladatainak fontosságát. Szofer Manó főrabbi gyönyörűen felépített beszédben hívta fel a chevra tagokat fokozott áldozatkészségre. Beszélt dr Lőte Lajos főorvos és dr Hirsch Simon chevra-orvos, a chevra emberszereteti működéséről, majd Stern Antal gyárigazgató, a Poale Czedek elnöke beszélt hatásosan a zsidó jótékonyági egyesületeknek szükségszerű együttműködéséről. F. M.

— **A frankfurti hitközség átépíti a Rothschildok házát.** A frankfurti Fahrgasseban álló ősi Rothschild-ház 1902 óta, amióta az ottani cég megszűnt, nem szolgál banküzlet céljára. Előbb a zsidó háztartási iskola, majd a háború alatt menekültek szállása volt benne elhelyezve. Később, 1921-ben a házat a frankfurti hitközségnek ajándékozta a párisi Rothschild felesége. A hitközség hivatalait helyezte el benne, míg a Börnestrassen levő szomszédos épületbe a könyvtár került. A legutolsó frankfurti Rothschildok irodáiból muzeum lett, Mayer Carl és Willi Rothschild irodáit meghagyták eredeti alakjában. A hitközség most átépítteti a régi ház belsejét s ehhez Rothschild Edmondné nemcsak a beleegyezést, de a költségeket is adja. Kikötötte azonban, hogy a ház külsején semmi változást nem szabad eszközölni. A bankházat 1810—1812. években építették. A mai Börnestrasse volt a régi Judengasse, melynek bejáratánál állt a Rothschildék háza.

— **Nagysikerű purimrendezvény Szilágycsében.** Március 1-én nagy érdeklődés mellett zajlott le a Mizrachi ifjúság által rendezett Purim-estéty. A nagy anyagi siker mellett erkölcsi eredményt is tud a rendezőség felmutatni. Grünwald Lenke konferált. Azután a Purim című vigjáték következett 1 felvonásban, 26 szereplővel. A betanítás nehéz munkáját Grünwald Lenke végezte. Markovits Teréz művészi szavalt. Utána újabb vigjáték következett „Braun ki lesz csapva” címmel, József Helén, Markovits Sárika, Judovits Margitka és Markovits Teréz szerepeltek benne. Azután Köves Lilike, Herschkovits Nusika, Silberger Évi és Kováts Kató táncoltak el egy „göri”-táncot. A Diéta című darabban sikerrel debütáltak. Judovits Manyi, Markovits Juci, Frenkel Helén, Grünwald Lenke, Mégai Jolán, József Helén. A 20 tagú szavaló-kórus frenetikus sikert aratott. A betanítás nehéz munkáját Schreiber Jolánka végezte. A zenekíséretet ügyesen Keszenbaum Erzsike látta el. Tevjovits Editke jiddis dalokat adott elő. Azután — mint az ünnepély méltó befejezése — a „Hatikva” eléneklése volt. Számos előfizetés is történt a KKL javára. Ch. Grosz.

— **Megtalálták Jerikó város romjait.** Jeruzsálem, március 9. Garstang János régész tanár, a palesztinai kutatóexpedíció vezetője néhány nappal ezelőtt adott nyilatkozatában érdekes és nagyjelentőségű felfedezésről számolt be. A jerikói romok felett végzett ásások során sikerült ugyanis a bibliai Jerikó várának romjait feltárni és az ásások során kulturhistóriai szempontból rendkívül értékes leleteket feltárni. Megállapították, hogy a vár főbejárata észak felé esett, a déli oldalon pedig nagyon érdekes, a rendes időszámítás előtt körülbelül 2000 évvel épített házak és épületek vannak. A romok között bronz-

korszakbeli edényeket, továbbá megszenesedett gabonát, datolyát és félig elégett köteleket találtak. Valószínű, hogy a város ostrom közben hamvadt el. Garstang professor a jerikói ásások eredményét tudományos szempontból később fogja fel dolgozni.

— **Eljegyzés.** Steinmetz Helénke urleányt Nagyváradról eljegyezte Hoffmann Elemér Bustyaházáról (Csehszlovákia).

— **A német zsidóság szomorú statisztikája.** A legújabb statisztikai adatok szomorú fényt vetnek a németországi zsidóság jövőjére. Amíg a nemzsidó lakosságnál 1000 lélekre évenként 7.1 szaporodás jelentkezik, a zsidóknál 1000 lélek mellett évenként 3.4 a csökkenés. A kikeresztelkedés és a születések számának csökkenése okozza a veszteséget. Kihalás és beolvadás katasztrófája fenyeget.

— **A svájci zsidóság lélekszámának visszafejlődése.** Az 1930. évi svájci népszámlálás szomorú statisztikát közöl a svájci zsidóságról. A köztársaság területén egyre fogy a zsidóság száma. Ma már csak 18.400 zsidó lakik Svájcban. A nagyobb városokban a statisztika így alakul: Zürichben 5800, Baselben 2500, Genfben 2200, Bernben 900, Lausanneban 800 zsidó. A szomorú statisztika magyarázata az, hogy a gazdasági krízis egyre több svájci zsidót kényszerít a kivándorlásra.

Halálozás

— **Meghalt Stern Mór z. c. l. a belényesi hitközség volt elnöke.** Néhány nappal ezelőtt elhunyt Belényesben Stern Mór ottani tekintélyes kereskedő 74 esztendőskorában. A megboldogult évtizedeken át az ottani hitközség elnöke volt és a legtöbb ottani zsidó intézmények megalapítása nevéhez fűződik. Nagy Talmudchochom volt, ki ifjúkorában a Meram Schick, a szőlősi hirneves gaon és Meier Perls nagykarolyi rabbiknak volt tanítványa. Évekig tagja volt már a háború előtt az országos orth. választmánynak, majd az imperiumváltozás után is az erdélyi orth. nagybizottságnak is prominens tagja lett. Stern Mór z. c. l. mindenkor a híhű zsidóságért dolgozott és annak hiánytalan fennmaradásáért harcolt, ami családjának régi tradíciója volt, kiterjedt előkelő rokonság gyászolja, közöttük Stern Miksa nagyváradi tekintélyes kereskedő, ki az orth. hitközség életében is szerepet visz. Temetésén számos rabbi volt jelen és óriási részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

Hirdetmény.

Az Oradeai Izr. Szentegylet Chevra-Kadisa bekebelezési bizottsága nevében az érdekelt felek szíves tudomására hozom, hogy az ideai bekebelezések február 8-tól kezdődőleg 6 (hat) egymásután következő vasárnapon vagyis február 15, 22, március 1, 8 és 15-én, minden alkalommal d. u. 3-5 óra között az Ort. Izr. Hitközség tanácsstermében (Fuchs Mór-u. 2) tartatnak meg és felhívom azon hittestvéreket, kik egyetünk kötelekébe tagul óhajtanak belépni, azok fenti napokon a bizottságnál megjelenni sziveskedjenek.

Kivételes értéket kölcsönöz az ideai bekebelezésnek, hogy a Szentegylet ez évben ünnepli

200 éves fennállásának jubileumát

és számítunk arra, hogy a jubileumi évre való tekintettel különösen számos hittestvérünk fog jelentkezni, hogy nemes célú törekvéseinkben segítségünkre legyen.

Írásbeli folyamodások a titkári hivatalhoz (Fuchs Mór-u. 2) intézendők.

Oradea, 1931 február hó.

Leitner Lázár
a bekebelezési bizottság elnöke.

Mielőtt nyomtatványszükségletét megrendelné, kérjen ajánlatot vállalatunktól is. — Készítünk: mindenféle hivatalos és kereskedelmi nyomtatványokat, hirdetőlapokat, folyóiratokat, stb. a legszebb kivitelben és a mai viszonyoknak megfelelő árban. Tipografia GUTENBERG nyomdai műintézet Oradea, Pasagiul Vulturul Negru — Sas-passage

Váradon senkinek sincs hechserje tejárusításra

A legutóbbi számunkban hirt adtunk arról, hogy a „Helga” tejüzem az orth. kóser tej kezelésére és szállítására berendezkedett. Megállapítottuk, hogy a „Helga” orth. kóser osztályát, az orthodoxiában feltétlen megbízhatóságáról közismert Ratzersdorf Frigyesné vezeti.

A „Helga” az orth. kóser kérdést, semmi áldozatot sem kimélve, a legtökéletesebben, még a legszigorubb igényeknek megfelelően oldotta meg.

A legnagyobb meglepetéssel olvastuk azt a feltűnő közleményt az e heti szombati cédulán, hogy a „Helga” teje a rabbinátus nem adott hechsert.

A „Helga” tejüzem igazgatósága a következők közlésére kért fel bennünket:

Amikor az orth. kóser tej kérdésével foglalkozni kezdtünk, felkerestük elsősorban természetesen Fuchs Benjámin főrabbi urat és utasításokat kértünk tőle arról, hogy milyen intézkedéseket fogantossitottunk, hogy az orth. hitközség tagjai számára megbízható orth. kóser tejet szállithassunk.

Fuchs főrabbi úr ez alkalommal tudomásul vette, hogy a kóserosztályunk vezetője Ratzersdorf Frigyesné lesz, a kit maga is megbízhatónak ismert el.

A hechser kérdésére vonatkozólag tény az, hogy a Fuchs főrabbi úrtól nincs hechser a birtokunkban, ennek az egyszerű magyarázata az, hogy egyetlenegy orth. kóser tejet szállító termelőnek sincs hechser a főrabbi úrtól a birtokában és épen erre való hivatkozással jelentette ki nekünk a főrabbi úr, hogy egy ilyen hechser kiadása annál is inkább felesleges, mert Ratzersdorf Frigyesné urnő közismerten megbízható, valamint ugyancsak kijelentette Fuchs főrabbi úr, hogy mindaddig, amíg a kóserosztályunkat Ratzersdorf Frigyesné urnő vezeti, készséggel ad felvilágosítást bárkinek, aki hozzáfordul az irányban, hogy a Ratzersdorfné által kezelt „Helga”-tejet megbízhatónak tartja.

Ratzersdorf Frigyesné a következőket jelentette ki:

Mielőtt a „Helga” tejüzem meghívásának, hogy a vállalat kóser-osztályának vezetését vállalam, eleget tettem volna, érintkezésbe léptem Fuchs Benjámin főrabbi úrral és csak azután vállalkoztam a kóserosztály vezetésére, miután meggyőződtem arról, hogy a főrabbi úr utasításainak megfelelően, a „Helga”-tejüzembe az orth. kóser kérdést a legszigorubb kívánalmaknak megfelelően, a legtökéletesebben meg lehet oldani.

A „Helga”-tej megbízható kóser, mert különben elképzelhetetlennek tartjuk, hogy amikor a Helga az orth. kóserosztályát megindította és a lapokban közhírré tette, hogy a kóserosztályt Fuchs főrabbi úr utasításai szerint és hozzájárulásával indítja meg, hogy a főrabbi úr, amennyiben nem tartaná a tejet megbízhatónak, erre vonatkozólag nyomban nyilatkozott volna és nem aszerolta volna a „Helga”-tejet.

Nyugodtan fog aludni,

ha
„express” poloskairtót
használ. Kapható:
STERN S. ENDRE
cégnél. Oradea, Zöldfa-ucca 10.

Egy üveg ára 15 Lei.

Telefon: 378

Csecsemőnek a legjobbat: HÖFER hintőport, krémet, szappant

Rövid hírek

Irakban rövidesen törvény jelenik meg, mely a hitközségek viszonyát fogja szabályozni.

Az elterjedt különféle híresztelésekkel kapcsolatban most már bizonyosra vehető, hogy 1931 őszén népszámlálás lesz Palesztinában.

A braunschweigi országgyűlés jogügyi bizottsága, a nemzeti szociálisták javaslatára, ellogadta a vágatási tilalomról szóló antiszemita törvényt.

Dr Semarjahu Lewin, az ismert cionista vezérférfit, Németországba érkezett.

1930 októberében Palesztina árukülkereskedelmi mérlege következőképpen alakult. 698.000 fontsterling értékűt vittek be és 100.258 fontsterling értékű volt az ország kiviteli forgalma.

Február végén tartották meg a nyugat-galiciai cionisták évi konferenciájukat. Krakóban. A nagy organizáció vezére és elnöke dr Osias Thon lett, az Executive elnöke dr Schwartzbarth lett.

A tíz kötetes zsidó enciklopédiának kiadása ügyében Berlinben értekezlet volt, melyen az összes illetékes tényezők hozzájárultak annak mielőbbi kiadásához.

A „Berliner Tageblatt”-ban Theodor Wolf igen élehangú cikksorozatban támadja azt a bírói véleményt, mely szerint „bizonytalan mentalitású emberek, mint például a zsidók, nem jogosultak, hogy „a sértések miatt pereljének”. Ugyancsak fenti lap reklamálja, hogy kisebb vidéki helyeken hivatalos közlemények jelennek meg a nemzeti szociálista lapokban s ezzel támogatást nyújtanak eme államfenforgató párt orgánumainak.

Liuggi Luzzatti, volt olasz miniszterelnök-memoárjainak első kötete megjelent, mely többek között tartalmazza a nagy államférfi levelezését is, melyet zsidó ügyekben folytatott.

Breslauból jelentik, hogy a breslaui felsőbíróóság felmentette Fritz Waldmann antiszemita agitátort, helyt adva a vádlott ama védekezésének, hogy ő a Hittler-i elvek alapján áll.

Mizrachisták! Cionisták!

Keren Kajemeth L'Jiszrael és Keren Erec Jiszrael schel Hamizrachi barátai! Kössetek népbiztosításokat ezen alapok javára! Kis összegű biztosítások 10.000, 20.000 lei-ig orvosi vizsgálat nélkül! — Felvilágosítások: Mizrachi Központi Iroda titkárság
Oradea, Piaja Mihai Viteazul 11/a
Kurländer és Ullmann palota.

A csehszlovákiai mizrachi konferencia.

A múlt héten tartotta meg 50 delegátus jelenlétében a csehszlovákiai mizrachi szervezet országközi konferenciáját Zsolnán. A végrehajtóbizottság munka és pénztár-jelentését egyhangulag tudomásul vették. A szervezeti jelentést Günsberger Albert a végrehajtó bizottság elnöke referálta, melyet élénk vita követelt. — A konferencia keretében felszóllalt Rav Fischmann a Mizrachi Világorganizáció végrehajtó bizottság tagja,

aki foglalkozott a palesztinai helyzettel és a mizrachiinak álláspontjával a cionista politika aktuálitásaival szemben. Dr Neumann Oszkár a K. K. L., M. D. Grosz pedig a K. E. J. sel Mizrachi alapok igényeivel foglalkozott. Rosenzweig L. a Hachsarah és Chaluchi mozgalommal, míg a mizrachista nők nevében Bakon asszony kérte a Mizrachi támogatását. — Jung M. Nyitráról a mizrachi álláspontját körvonalozta a hitközségi életben. Rereferátumok meghallgatása után a választásokat ejtették meg s megválasztották az új végrehajtó, valamint munkabizottságokat. — Az Executiva központja Bratislávában van.

MOZI

Teatrul HEIMAN szinkör.

HETI MŰSORA:

Péntektől: A legnagyobb filmsiker! „Ein Tango für Dich — A Legszebb Tango.” Nagyvárosok csodája! Bolváry Géza rendezésében. Robert Stoltz zenéjével. Willi Forst — Verebes — Mindszenty Tibor Fee Malten — A legszenzációsabb slágerrel.

Vasárnapi matiné: „Pompei utolsó napjai” Várkonyi Mihály.

Legközelebbi műsor: „A Csavargók Királya” Paramount super produkció!

Jön: „Mesék az Irógépről” Szomaházy regénye — Ábrahám Pál muzsikája — Renaza Mülle.

Cinematografu FILMPALACE mozgó

HETI MŰSORA:

Csütörtök: „Próba házasság”. Szellemes és ötletes modern szerelmi történet! A főszerepben: Normann Kerry!

Péntek: „A dalok városa” (Forróvérű város) Látványos, gyönyörű zenéjű hangosfilm! Csodás dalok! A főszerepben: Brigitta Helm és Jean Kiepara, a világhírű énekes!

Szombat: „A dalok városa” Rendes helyérek! 3 órákor olcsó helyérek!

Vasárnap d.e. nagy kettős matiné 10 és 12 leies helyérekkel!

Jön a „Királyné férje” Operett film ének, tánc és zenével! A főszerepben: Maurice Chevalier és Jeanette MacDonald!

Olcsó tavaszi vásár!

	azelőtt Lei	most Lei
1 pár női harisnya	35	17
1 „ selyem flor harisnya	75	39
1 „ selyem harisnya	75	39
1 „ valódi selyem női harisnya	195	100
1 „ sima kötött férfi zokni	18	10
1 „ mintás „	30	15
1 „ flor férfi zokni	55	28
1 „ egész finom flor zokni	75	39
1 „ gyermek patent harisnya n. 1.	16	9
1 „ „ flor	35	19
1 „ gyermek zokerli finom	18	9
1 drb I-a női ing	110	65
1 „ I-a női kombiné	190	98
1 „ selyem tusor kombiné	275	168
1 „ himzett női hálóing	240	125
1 „ selyem tusor hálóing	420	225
1 „ egész puplín I-a. férfi ing	400	195
1 „ „ I-a. rövid nadrág	175	78
1 „ I-a férfi hálóing	250	145
1 „ I-a selymes nyakkendő	30	12
1 „ I-a tiszta gyapju férfi és női pullover és mellény	450	188

I-a gyermek kötött mellények már 98.-leitől feljebb

KLEIN SÁNDOR & Co.
Sas Passage 2-2 Főbejárat

Értesítés

ארטה' כשר
A n. é. közönség figyelmét felhívom, hogy legprimább frissen olvasztott libaszir bőr és haj, valamint elismeri legkitünőbb füstölt hus, nálam a legelgondolhatóbb olcsó árban beszerezhető, míg az olcsó ár hullám tart. Ugyanott legprimább libatoll és pehely kapható legolcsóbb árban

Friedmann Samu
baromfi és zsirnagykereskedő
ORADEA—NAGYVÁRAD, CUZA VODA 6.

ZSIDÓ HUMOR

Az igazi aranylakodalom

Egy fiatalember a barátját meghívta az aranylakodalomára.

— Hogy lehetséges ez, — kérdi a meghívott, hisz te még nem is nősültél meg?

— Igen, volt a felelet, de a jövő héten lesz az esküvőm és kapok 100.000 leit. Hát nem aranylakodalom ez, a mai viszonyok mellett?

A két táska

Rabbi Bunam mondotta a tanítványainak:

— Két táskája kell, hogy legyen mindkinek, hogy szükség esetén vagy az egyikből, vagy a másikból merithessék. A jobb táskában ez az ige legyen: Érttem, ember miatt teremtették a világot. A balban pedig ez: Por és hamu vagyok.

Az igazság embere

Rabbi Lévi, a Barditsevi caddik mindig csak a jót kereste az emberben. Szent hite volt, hogy minden zsidó tele van jó cselekedetekkel, mint a gránátalma magokkal — ahogy ez a Talmudban olvasható.

Egyszer szombaton átment a rabbi az uccán és szemközt vele jött egy fiatalember égő szilvával a szájában. A caddik megszólítja:

— Talán elfelejtetted, fiam, hogy ma szombat van?

— Nem, — felelte a fiatalember hetykén, — tudom, hogy ma szombat van, mégis szivarozok.

— Talán az orvos rendeletére teszed egészségi okból? — kérdi Rabbi Lévi.

— Ezt sem — feleli a fiatalember. — Nincs semmi bajom, csak szivarozok.

Rabbi Lévi erre ég felé emeli szeméit és szól:

— Világ Ura, nézd, mily igazmondó néped van Ténéked. Ime ez a fiatalember azt mondhatta volna kifogásul, hogy elfelejtette, hogy ma szombat van, azt is mondhatta volna, hogy orvosságul rendelte az orvos a szivarozást, de ő egyiket sem mondotta. Látod Uram, bármit is tesz a zsidó, hazugságra nem kapható!...

Dr Adler

Dr Hermann Adler londoni főrabbi azelőtt egy kis német városkában töltött be papi állást. Mielőtt Londonba költözött volna, a hitközség bucsulakomán ünnepelte. A szónok a rabbi nevére (Adler = sas) célozva, azt mondotta, hogy a veszteség érzését csak az a tudat enyhíti, hogy ilyen sasnak nagyobb fészek jár.

— Oh — válaszolta Adler — a jelenlegi állomáshelyemnél nagyobb fészek nincs...

VERSENYÁRUHÁZBAN

Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 14. szám

Nagy elárusítás kezdődik
hétfőn reggel 9 órákor

Más vállalkozás miatt ezen üzletemet felosztatom s így a raktáron levő összes árukészletemet

minden elfogadható árért elárusítom!

Következő cikkek kerülnek eladásra:

Női és férfi szövetek, selymek, vászon, vászon-sifon és damasztárak, lepedővásznak, élkező és kávésgarnitúrák, törülközők, mosóárak és még sok más cikkek. Csipkék és maradékok 1/4 árban

Ritka alkalmi vétel!

Az elárusítás csak 14 napig tart!

Tehát mindenkinek saját érdeke, hogy minél előbb hozzájusson finom és olcsó árukhoz

Üzlethelyiség kiadó - Berendezés eladó

VERSENYÁRUHÁZ

3-1 Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 14